

Tobii Dynavox
Communicator 5

Upute za korištenje

tobiidynavox

Tobii Dynavox
Communicator 5
Upute za korištenje

Verzija 1.6.1

12./2016.

Sva prava pridržana.

Copyright © Tobii AB (publ)

Nije dozvoljeno reproducirati, pohranjivati, niti u bilo kakvom obliku ni bilo kojim sredstvima prenositi dijelove ovog dokumenta (elektronskim putem, fotokopiranjem, snimanjem i dr.) bez prethodnog pismenog odobrenja izdavača.

Rečeno autorsko pravo odnosi se na sve oblike materijala i informacija zaštićenih autorskim pravom, kako to određuju zakonski propisi, a to uključuje i materijale iz programa koji se prikazuju na ekranu, poput natpisa, izbornika i sl.

Sve informacije navedene u ovom dokumentu vlasništvo su Tobii Dynavoxa. Zabranjeno je svako umnažanje, djelomično ili u cijelosti, bez prethodnog pismenog odobrenja Tobii Dynavoxa.

Proizvodi koji se navode u ovom dokumentu nose trgovačke znakove i/ili registrirane trgovačke znakove. Ni izdavač ni autor ovog dokumenta ne prisvajaju prava na te znakove.

Izradi ovih uputa pristupilo se s najvećom mogućom pažnjom. Međutim, izdavač i autor odriču se svake odgovornosti za greške ili previde, kao i za eventualne štete nastale korištenjem informacija iz ovih uputa ili korištenjem programa i njihovog izvornog koda. Ni izdavač ni autor nisu odgovorni za gubitke zarade kao ni za bilo kakvu komercijalnu štetu koja bi bila, ili za koju bi se tvrdilo da je izravno ili neizravno prouzročena ovim dokumentom.

Sadržaj ovih uputa podložan je promjenama bez prethodne najave.

Najnoviju verziju ovog dokumenta potražite na web stranici Tobii Dynavoxa www.TobiiDynavox.com.

Sadržaj

1. Communicator 5	6
1.1. Namjena proizvoda	6
1.2. Osnovne ikone/funkcije	6
1.3. Zahtjevi na sustav	7
2. Instalacija, pokretanje i licenca	8
2.1. Instalacija Communicatora 5	8
2.2. Pokretanje Communicatora 5	8
2.3. Licence za Communicator 5	8
3. Prvo pokretanje	9
3.1. Vodič za postavljanje novog korisnika, prvi korak	9
3.1.1. Ime korisničkog profila (User Profile Name)	9
3.1.2. Glas (Voice)	9
3.1.3. Metoda unosa (Input Method)	9
3.1.3.1. Interakcija pogledom (unaprijed zadano) (Gaze Interaction (default))	9
3.1.3.2. Unos dodirrom/pomoću miša (Touch/Mouse)	10
3.1.3.3. Zadržavanje mišem (Mouse Dwell)	10
3.1.3.4. Skeniranje pomoću sklopke (Switch Scanning)	11
3.2. Vodič za postavljanje novog korisnika, drugi korak	11
3.2.1. Odabir načina komunikacije između početničke razine, komunikacije pomoću simbola i komunikacije pomoću teksta	11
3.3. Vodič za postavljanje novog korisnika, treći korak	12
4. Korištenje Communicatora 5 za krajnjeg korisnika	13
4.1. Korištenje Communicatora 5 za korisnike na početničkoj razini komunikacije	13
4.2. Korištenje Communicatora 5 za korisnike koji komuniciraju pomoću simbola	13
4.3. Korištenje Communicatora 5 za korisnike koji komuniciraju pomoću teksta	14
4.3.1. Moje fraze (My Phrases)	15
4.3.1.1. Kategorije (Categories)	15
4.3.1.2. Fraze (Phrases)	16
4.4. Tipkovnice kod Communicatora 5	18
4.4.1. Postavke za tipkovnicu	21
4.4.2. Dwell Free (Metoda bez zadržavanja pogleda)	21
4.4.3. Predikcija riječi u Communicatoru 5	23
4.5. Funkcije početne stranice	23
5. Korištenje Communicatora 5 za njegovatelje	25
5.1. Brzi izbornik	25
5.2. Edit Home Page (Uredi početnu stranicu)	26

5.2.1. Pristup funkciji Edit Home Page (Uredi početnu stranicu)	26
5.2.2. Add Page Sets (Dodaj setove stranica)	27
5.2.3. Promjena boje pozadine (Change Background)	27
5.2.4. Promjena veličine tablice (Home page grid size)	28
5.2.5. Manage Page Sets (Uredi setove stranica)	28
5.2.5.1. Uklanjanje setova stranica, datoteka ili aplikacija s početne stranice pomoću funkcije Manage Page Sets (Uredi setove stranica)	29
5.3. All Page Sets (Svi setovi stranica)	29
5.3.1. Dodavanje setova stranica početnoj stranici pomoću opcije All Page Sets (Svi setovi stranica)	30
5.3.1.1. Other Files & Applications (Druge datoteke i aplikacije)	30
5.3.2. Uklanjanje setova stranica s početne stranice pomoću opcije All Page Sets (Svi setovi stranica)	31
5.4. Advanced Settings (Dodatne postavke)	31
5.4.1. Keyboard Settings (Postavke tipkovnice)	33
5.4.1.1. Polje Choose Keyboard (Odaberi tipkovnicu)	34
5.4.1.2. Polje Settings (Postavke)	34
5.4.1.2.1. Feedback Sounds (Zvučne potvrde)	35
5.4.1.3. Polje Language & Prediction (Jezik i predikcija)	35
5.4.2. Infracrveni daljinski upravljači (IR Remote Controls)	36
5.4.2.1. Snimate infracrvene naredbe za daljinske upravljače	36
5.4.2.2. Onemogućite gumb za daljinske upravljače	36
5.4.2.3.1. Uredite postojeći infracrveni daljinski upravljač	37
5.4.2.3.2. Uklonite postojeći infracrveni daljinski upravljač	37
5.4.2.3.3. Dodajte novi infracrveni daljinski upravljač	37
5.4.2.4. Uredite, uklonite ili dodajte infracrvene naredbe za infracrveni daljinski upravljač	37
5.4.2.4.1. Uredite postojeću naredbu za infracrveni daljinski upravljač	38
5.4.2.4.2. Uklonite postojeću naredbu za infracrveni daljinski upravljač	38
5.4.2.4.3. Dodajte novu naredbu za infracrveni daljinski upravljač	39
5.4.2.5. Uvezite/Izvezite daljinske upravljače	39
5.4.3. Mobilno telefoniranje/Bluetooth® na laptopima/tabletima	39
5.4.3.1. Spajanje mobilnog telefona	39
5.4.3.3. Ponovno spajanje mobilnog telefona	41
5.4.4. Mobilno telefoniranje/Bluetooth® na uređajima Serije I i I+	42
5.4.4.1. Mobilno telefoniranje pomoću Bluetootha®	42
5.4.4.1.1. Spajanje mobilnog telefona	42
5.4.4.1.2. Ponovno se spojite na mobilni telefon	43
5.4.4.1.3. Prekid veze s mobilnim telefonom	44
5.4.4.2. Mobilno telefoniranje/Opće postavke za Bluetooth®	44
5.4.4.2.1. Postavke poziva	44
5.4.4.2.2. Postavke poruka	44

5.4.4.2.3. Povezivanje komunikacije	44
5.4.5. My Phrases (Moje fraze)	45
5.4.5.1. Kategorije	45
5.4.5.2. Fraze	45
5.4.5.3. Record Speech History (Snimi Povijest komunikacije)	46
5.5. Izrada sigurnosnih kopija i uvoz i izvoz setova stranica	46
5.5.1. izrada sigurnosnih kopija za vaše podatke i setove stranica	46
5.5.2. Izvoz setova stranica i podataka	47
5.5.3. Uvoz setova stranica i podataka	47
6. Edit Button (Uredi gumb)	49
6.1. Banked Messages (Pohranjene poruke)	51
6.1.1. Uvezite pohranjene poruke	51
6.1.2. Dodajte pohranjenu poruku	52
7. Edit View (Uredi prikaz)	54
7.1. Promjena gumba u načinu rada Edit View (Uredi prikaz)	55
7.2. Izrada nove stranice i dodavanje gumba	55
7.2.1. Izrada novog seta stranica	55
7.2.2. Izrada novih gumba	56
7.2.3. Dodavanje slika /simbola, teksta ili zvuka	56
7.2.4. Edit Picture Tool (Alat za uređivanje slika)	57
7.2.5. Gumbi – Osnove	57
7.2.6. Dodavanje nove stranice setu stranica	57
7.2.7. Spremanje setova stranica	57
7.3. Message Window (Prozor za poruke)	57
7.3.1. Korištenje funkcije Page Properties (Svojstva stranice)	58
7.3.2. Izrada gumba Message Window (Prozor za poruke)	58
7.3.3. Primjena	59
7.3.4. Slanje druge poruke u prozor za poruke	59
7.3.5. Uređivanje sadržaja prozora za poruke... i još mnogo toga	59
7.4. Navigacija i povezivanje stranica	60
7.4.1. Izrada gumba za povezivanje	60
7.4.2. Principi povezivanja	61
7.4.3. Povezivanje s drugim setovima stranica	61
7.4.4. Radnje kod otvaranja ili zatvaranja stranice	62
7.4.5. Radnje kod otvaranja ili zatvaranja seta stranica	62
7.5. Radnje za gumbe, pametni gumbi i obrasci za gumbe	63
7.5.1. Radnje za gumbe (Button Actions)	63
7.5.2. Pametni gumbi (Smart Buttons)	63
7.5.3. Obrasci za gumbe (Button Templates)	64
7.6. Obilježavanje aktivnih mjesta	65

1. Communicator 5

1.1. Namjena proizvoda

Tobii Dynavoxov Communicator 5 sveobuhvatan je softver za potpomognutu komunikaciju koji daje glas i pruža samostalnost osobama kojima su potrebna alternativna komunikacijska rješenja. Ovaj softver nudi velik izbor komunikacijskih stranica i zaslonskih tipkovnica, kao i jednostavnih alata za elektronsku poštu, tekstualne poruke, telefoniranje, upravljanje okolinom i još mnogo toga.

Jezični sadržaj ovog softvera odgovara svim potrebama korisnika potpomognute komunikacije, od početnika u komunikaciji do pismenih odraslih osoba. Korisnik može komunicirati uz pomoć teksta ili simbola te generirati sintetizirani (računalni glas) ili digitalizirani govor (snimljeni glas) za komunikaciju licem u lice. Sadržaj se pomoću jednostavnih alata za uređivanje može prilagođavati određenom korisniku. Bogat izbor opcija za uređivanje njegovateljima omogućuje kreiranje prilagođenih stranica.

Communicator 5 može se koristiti upravljanjem pogledom, uz pomoć sklopki, dodirom ili uz pomoć alternativnih pokazivača. Communicator 5 osmišljen je posebno za Tobii Dynavoxovu seriju I+, Tobii M8 i Tobii Eye Mobile, ali radi na svakom računalu s operativnim sustavom Windows 7 ili novijom verzijom, poput uređaja Microsoft Surface.

1.2. Osnovne ikone/funkcije

U ovim Uputama za korištenje koristit ćemo crne ikone, bez obzira na to u kojoj se boji pojavljuju u samome softveru.

Tablica 1.1. Osnovne ikone/funkcije

Simbol	Oznaka	Opis
+	Dodaj	Dodajte novu stavku
—	Ukloni	Uklonite stavku
×	Izlaz	Idite na Exit page set (Izlaz iz seta stranica)
➤	Desno	Idite desno
➤	Lijevo	Idite lijevo
➤➤	Idi na posljednje	Idite na posljednju stranicu ili proširite izbornik
⏪	Idi na prvo	Idite na prvu stranicu ili sažmite izbornik
⬆	Gore	Idite prema gore
⬇	Dolje	Idite prema dolje
⬆⬆	Idi na vrh	Idite na vrh stranice
⬇⬇	Idi na dno	Idite na dno stranice
⊘	Odustani	Odustanite od odabrane radnje
⬅	Natrag	Idite na prethodni set stranica
⚙	Postavke	Idite na stranicu Settings (Postavke)

1.3. Zahtjevi na sustav

Komponenta	Zahtjevi
Računalo i procesor	1.6 GHz ili brži, x86 ili x64-bitni procesor
Memorija (RAM)	2 GB RAM
Tvrđi disk	3.0 GB raspoloživo
Zaslon	Monitor 800 x 600 ili veće rezolucije (preporučuje se 1024 x 768)
Operativni sustav	Communicator 5 radi s 32-bitnom ili 64-bitnom verzijom operativnog sustava Microsoft Windows. • Windows 7 (32-bitni ili 64-bitni) • Windows 8 (32-bitni ili 64-bitni) • Windows 8.1 (32-bitni ili 64-bitni) • Windows 10 (32-bitni ili 64-bitni)
Preglednik	Najnovija verzija preglednika Mozilla Firefox
.NET verzija	4.5
Uređaj za praćenje oka	PCEye Go, Serija I, Serija I+
Dodatni zahtjevi i napomene	Potrebna je internetska veza zbog aktivacije licence.

2. Instalacija, pokretanje i licenca

2.1. Instalacija Communicatora 5

Communicator 5 ćete dobiti na USB-sticku ili ga možete preuzeti s adrese www.TobiiDynavox.com.

Priključenjem USB-sticka na USB port na vašem uređaju automatski će se pokrenuti Čarobnjak za instalaciju.

Čarobnjak za instalaciju instalirat će sljedeće aplikacije:

- Communicator 5
- Sono Suite
- Glasovi Acapela
- Biblioteka simbola Symbol Stix®
- Biblioteka slikovnih komunikacijskih simbola PCS.

Na svim uređajima Serije I i Serije M unaprijed je instaliran Communicator 5 i sve pripadajuće aplikacije.

Da biste instalirali Communicator 5, slijedite upute na ekranu.

2.2. Pokretanje Communicatora 5

- Instaliranjem ovog softvera na radnoj površini Windowsa automatski će se pojaviti ikona.
- Dvoklikom na ikonu pokrenut ćete program.

Slika 2.1 Ikona Communicatora 5

2.3. Licence za Communicator 5

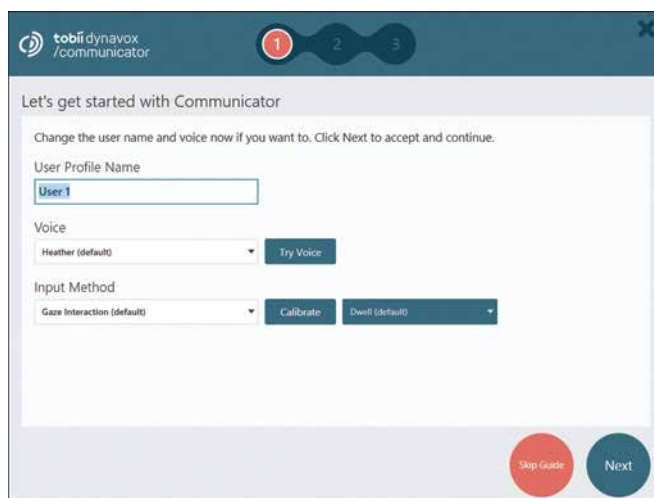
Na svim uređajima Serije I i Serije M već je instaliran Communicator 5 i sve pripadajuće aplikacije.

- Pri pokretanju Communicatora 5 bit ćete obaviješteni da ga treba aktivirati. Pokrenite **Licences Manager (Upravitelj licenci)**, a zatim odaberite **Activate (Aktiviraj)** i slijedite **upute na ekranu** da biste završili jednostavan proces aktivacije, ili privremeno koristite **probni način rada (Evaluation Mode)**. Svaki serijski broj može se iskoristiti za **najviše tri računala**, npr. korisnikov komunikacijski uređaj, terapeutovo prijenosno računalo i računalo asistenta ili učitelja.
- Serijski broj nalazi se na kutiji DVD-a ili USB-a. Da biste licencu premjestili na novo računalo, najprije deaktivirajte licencu koju koristite.
- Nakon uspješne instalacije, preporučujemo da provjerite je li vaš softver ažuriran. Odaberite **Help (Pomoć) > Check for Updates (Potraži ažuriranja)** i redovito obavljajte ovu provjeru.

3. Prvo pokretanje

3.1. Vodič za postavljanje novog korisnika, prvi korak

S prvim pokretanjem Communicatora 5 automatski će se pokrenuti i **Vodič za postavljanje novog korisnika (New user setup guide)**.

Slijedite upute da biste postavili korisnika.

3.1.1. Ime korisničkog profila (User Profile Name)

Unesite ime korisničkog profila. Bilo bi dobro kreirati dobro ime za profil, posebno ako sustav koristi više korisnika ili ako korisnik ima više od jednog profila, npr. jedan koristi ujutro, a drugi uvečer.

3.1.2. Glas (Voice)

Odaberite glas za korisnika. Na raspolaganju je više glasova za pojedine jezike.

3.1.3. Metoda unosa (Input Method)

Odaberite jednu od sljedećih metoda unosa:

- Interakcija pogledom (unaprijed zadano) (Gaze Interaction (default)), vidi odjeljak 3.1.3.1. *Interakcija pogledom (unaprijed zadano) (Gaze Interaction (default))*
- Unos dodirrom/pomoću miša (Touch/Mouse), vidi odjeljak 3.1.3.2. *Unos dodirrom/pomoću miša (Touch/Mouse)*
- Zadržavanje mišem (Mouse Dwell), vidi odjeljak 3.1.3.3. *Zadržavanje mišem (Mouse Dwell)*
- Skeniranje pomoću sklopke (Switch Scanning), vidi odjeljak 3.1.3.4. *Skeniranje pomoću sklopke (Switch Scanning)*.

3.1.3.1. Interakcija pogledom (unaprijed zadano) (Gaze Interaction (default))

Odaberite jednu od sljedećih metoda aktivacije za Interakciju pogledom:

- Zadržavanje (unaprijed zadano) (Dwell (default))
- Sklopka (Switch)
- Treptanje (Blink).

Odaberite gumb **Calibrate (Kalibriraj)** da biste započeli s procesom kalibracije. Kalibracija je potrebna za kvalitetno korištenje Interakcije pogledom.

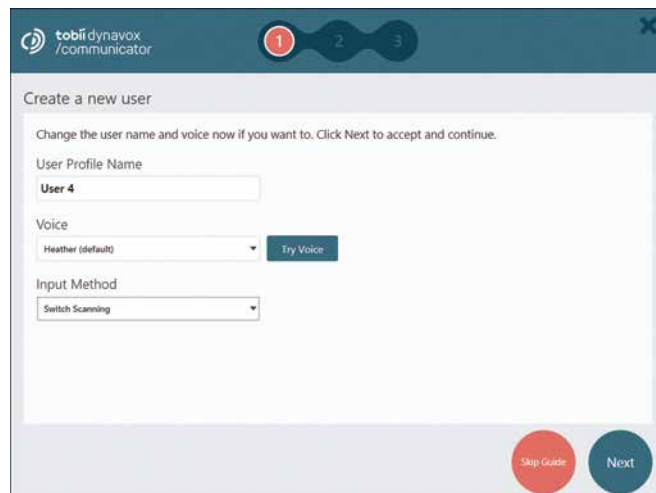
3.1.3.2. Unos dodirom/pomoću miša (Touch/Mouse)

Označite potvrdni kvadratić **Disable Right-Click (Onemogućiti desni klik)** da biste onemogućili funkciju desnog klika.

3.1.3.3. Zadržavanje mišem (Mouse Dwell)

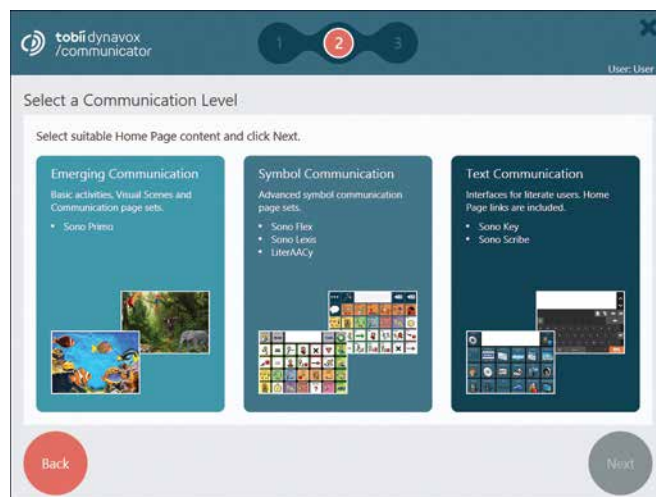
Za zadržavanje mišem nema dostupnih postavki.

3.1.3.4. Skeniranje pomoću sklopke (Switch Scanning)

Za skeniranje pomoću sklopke nema dostupnih postavki.

3.2. Vodič za postavljanje novog korisnika, drugi korak

1. Odaberite jednu od sljedećih opcija za korisnika:
 - Početnička razina komunikacije (Emerging Communication). Detaljnije informacije potražite u odjeljku 4.1. *Korištenje Communicatora 5 za korisnike koji koriste početničku razinu komunikacije*
 - Komunikacija pomoću simbola (Symbol Communication). Detaljnije informacije potražite u odjeljku 4.2. *Korištenje Communicatora 5 za korisnike koji koriste komunikaciju pomoću simbola*
 - Komunikacija pomoću teksta (Text Communication). Detaljnije informacije potražite u odjeljku 4.3. *Korištenje Communicatora 5 za korisnike koji koriste komunikaciju pomoću teksta.*
2. Odaberite **Next (Dalje)** za nastavak.

3.2.1. Odabir načina komunikacije između početničke razine, komunikacije pomoću simbola i komunikacije pomoću teksta

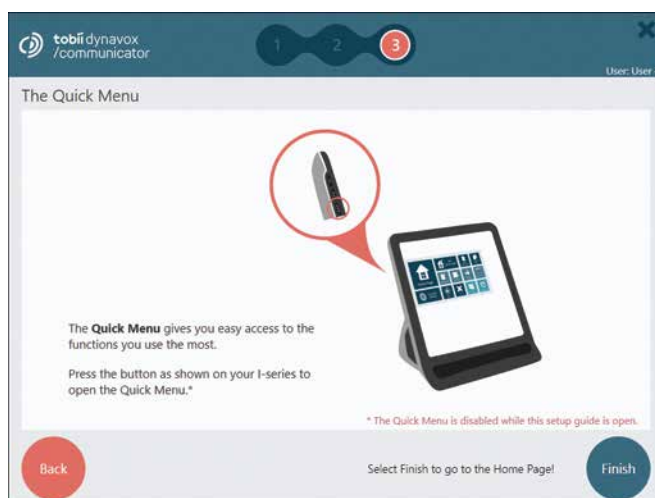
Opisi koje ćete naći na linkovima za početničku razinu komunikacije, komunikaciju pomoću simbola i komunikaciju pomoću teksta kratki su uvodi i služe kao osnovne smjernice. Savjetujemo da korisnici prođu kliničku i stručnu procjenu

kako bi se konfigurirao komunikacijski uređaj koji odgovara njihovim potrebama. Dodatne edukativne materijale i podršku kod implementacije potpomognute komunikacije potražite na stranicama www.TobiiDynavox.com ili www.myTobiiDynavox.com.

Korisnik može biti u prijelaznoj fazi, odnosno na prijelazu između početničke razine komunikacije i komunikacije uz pomoć simbola, ili pak na prijelazu s komunikacije uz pomoć simbola na komunikaciju uz pomoć teksta. Korisnici u tim fazama mogu ostati dulje vrijeme.

U Communicatoru 5 elementi s različitih razina mogu se bez poteškoća koristiti zajedno, dodavanjem ili uklanjanjem pojedinih setova stranica s korisnikove početne stranice, vidi odjeljak 5.2. *Edit Home Page (Uredi početnu stranicu)*. Odaberite razinu koju smatrate najprikladnijom za korisnika, a zatim s lakoćom odaberite i slažite odabrane materijale sa svih setova stranica u sustavu. U odjeljku All Page Sets (Svi setovi stranica) naći ćete sve setove stranica, bez obzira na to koju ste razinu prvotno odabrali.

3.3. Vodič za postavljanje novog korisnika, treći korak

Pročitajte informacije na stranici i odaberite **Finish (Završi)** da biste završili s postavljanjem novog korisnika.

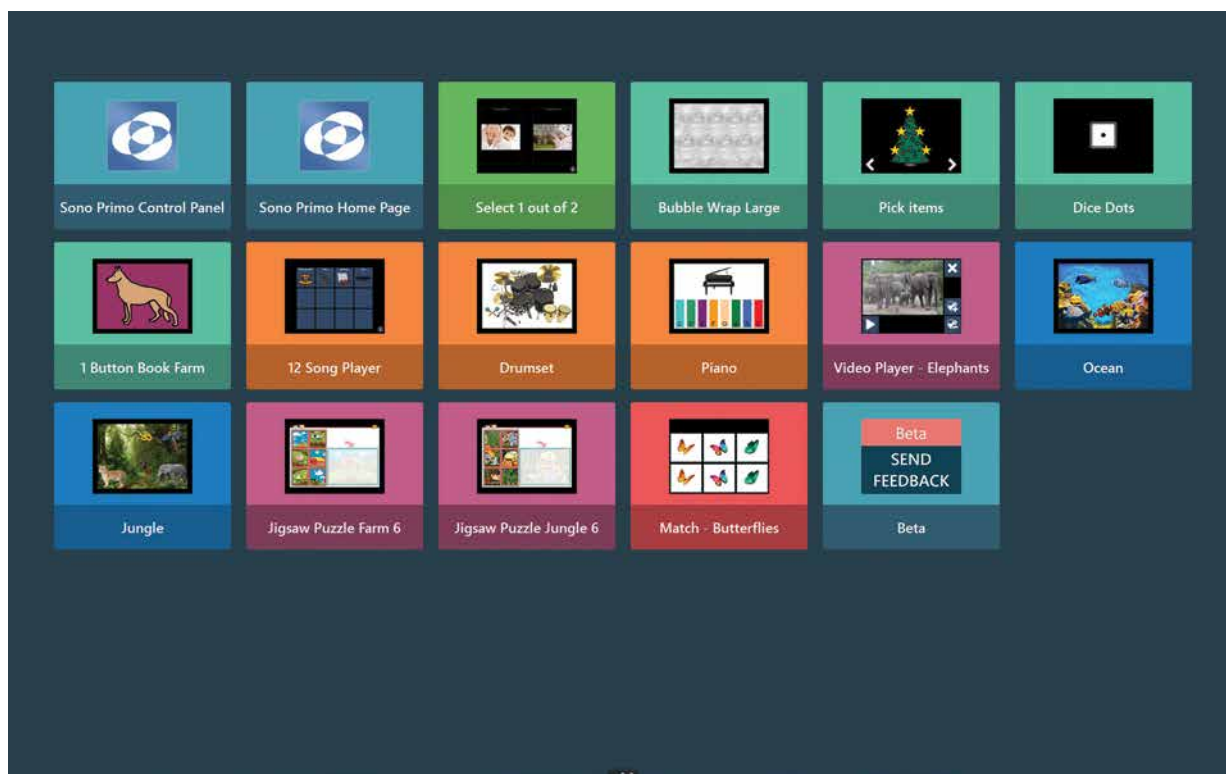
4. Korištenje Communicatora 5 za krajnjeg korisnika

4.1. Korištenje Communicatora 5 za korisnike na početničkoj razini komunikacije

Početnika u komunikaciji mogli bismo opisati kao osobu koja tek počinje koristiti potpomognutu komunikaciju. Početnici u komunikaciji još nemaju sposobnost učinkovitog korištenja jezika simbola ili pisanog jezika i često im je potrebna obuka kako pristupiti uređaju za potpomognutu komunikaciju. Oni ne shvaćaju ili samo djelomično shvaćaju da simboli (npr. slike, riječi) predstavljaju ideje.

Preciznije rečeno, početnici u komunikaciji ne posjeduju pouzdanu metodu ekspresivne komunikacije uz pomoć simboličnog jezika.

Početnička razina komunikacije na Communicatoru 5 sadrži aktivnosti, slikovne prikaze i jednostavne komunikacijske setove stranica.

Slika 4.1. Zadana početna stranica za početničku razinu komunikacije

4.2. Korištenje Communicatora 5 za korisnike koji komuniciraju pomoću simbola

Osoba koja komunicira pomoću simbola u većoj ili manjoj mjeri shvaća simbole kao sredstvo komunikacije. Pojedinci počinju shvaćati apstraktnije slikovne simbole poput *misli*, *veliko*, *vrhuće*, *malo*.

Neke osobe koje komuniciraju uz pomoć simbola mogu komunicirati u određenim kontekstima. To znači da osoba može razgovarati o određenim temama i/ili može komunicirati u odabranom okruženju pojedine aktivnosti. Druge osobe koje komuniciraju uz pomoć simbola mogu se služiti naprednim rječnicima simbola koji im omogućuju stvaranje složenih iskaza kombinacijama riječi iz sržnog i rubnog rječnika.

Razina komunikacije pomoću simbola u Communicatoru 5 sadrži ogroman izbor već gotovih komunikacijskih setova stranica uređenih u mape. Nekima su dodane i funkcije, poput telefona, e-maila ili programa za slušanje glazbe.

Slika 4.2. Zadana početna stranica za korisnike koji komuniciraju pomoću simbola

4.3. Korištenje Communicatora 5 za korisnike koji komuniciraju pomoću teksta

Razina s tekstualnom komunikacijom namijenjena je pojedincima koji su u potpunosti pismeni i poruke pišu uz pomoć zaslonske tipkovnice. Razina tekstualne komunikacije sadrži funkcije koje korisniku omogućuju učinkovitu komunikaciju uz pomoć tehnika koje ubrzavaju rad, poput predikcije riječi i fraza.

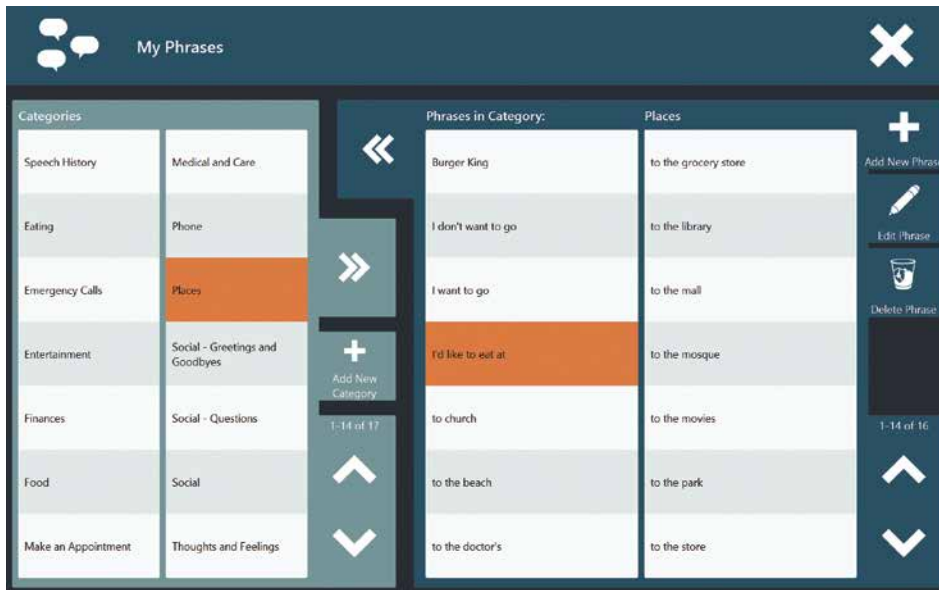
Nadalje, korisniku koji komunicira pomoću teksta na raspolaganju je bogat izbor funkcija za komunikaciju na daljinu, poput e-maila i telefona.

Slika 4.3. Zadana početna stranica za korisnike koji komuniciraju pomoću teksta

4.3.1. Moje fraze (My Phrases)

U Mojim frazama (My Phrases) korisnik može pristupiti svim frazama i uređivati ih, kao i snimljenoj Povijesti komunikacije (Speech History).

Slika 4.4. Moje fraze (My Phrases), pregled

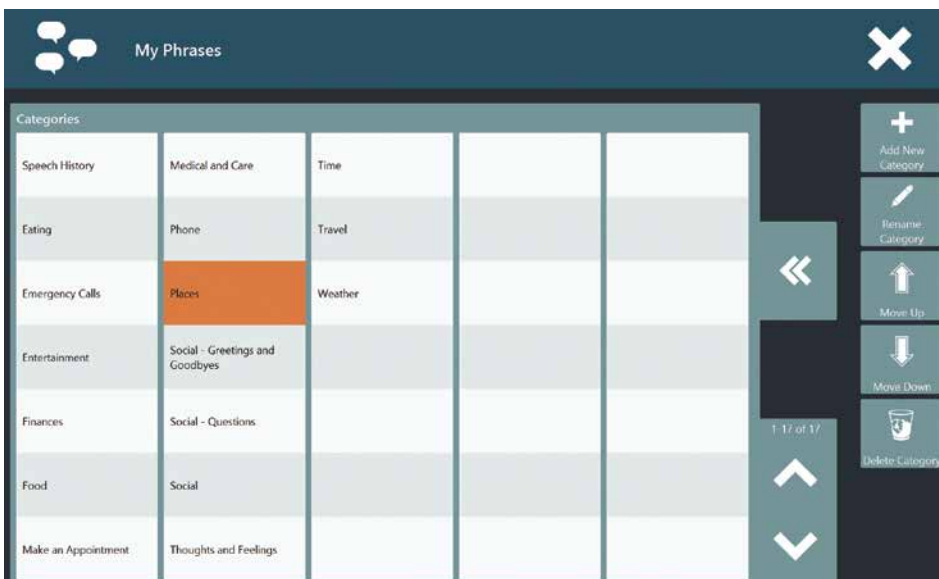
Korisnik može odabrati kategoriju na lijevoj strani ili proširiti prikaz kategorija odabirom ➡ gumba na ekranu.

Korisnik može odabrati frazu na desnoj strani ili proširiti prikaz fraza odabirom ⬅ gumba na ekranu.

Koristite gumb ▲ ili ▼ s lijeve ili desne strane za skrolanje po odgovarajućem dijelu.

Detaljnije informacije o tome kako isključiti Speech history (Povijest komunikacije) potražite u odjeljku 5.4.5. *My Phrases (Moje fraze)*.

4.3.1.1. Kategorije (Categories)

Slika 4.5. My Phrases (Moje fraze) – prikaz po kategorijama

Dodajte novu kategoriju:

1. Odaberite gumb (Add New Category – Dodaj novu kategoriju).
2. Unesite ime kategorije.
3. Odaberite gumb:
 - za spremanje
 - ako želite odustati.

Promijenite ime kategorije:

1. Odaberite kategoriju koju želite urediti.
2. Odaberite gumb (Rename category – Promijenite ime kategorije).
3. Unesite promjene.
4. Odaberite gumb:
 - za spremanje
 - ako želite odustati.

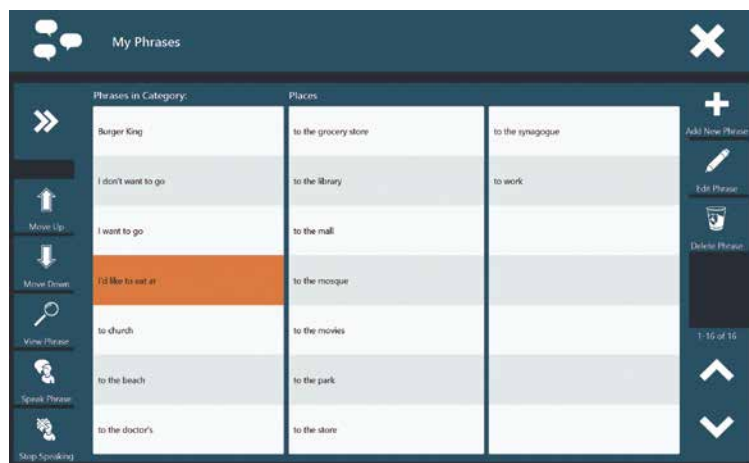
Promijenite redoslijed

1. Odaberite kategoriju koju želite pomaknuti.
2. Odaberite gumb:
 - da biste kategoriju na popisu pomaknuli prema gore
 - da biste kategoriju na popisu pomaknuli prema dolje.

Izbrišite kategoriju

1. Odaberite kategoriju koju želite izbrisati.
2. Odaberite gumb (Delete Category – Izbriši kategoriju).
3. U skočnom prozoru odaberite:
 - **Delete (Izbriši)** da biste izbrisali kategoriju
 - **Cancel (Odustani)** ako želite odustati.

4.3.1.2. Fraze (Phrases)

Slika 4.6. My Phrases (Moje fraze) – pregled fraza

Izgovorite frazu

1. Odaberite frazu.
2. Odaberite gumb (Speak Phrase – Izgovori frazu).
Odabrana fraza odmah će biti izgovorena.

Prestanite pričati

1. Odaberite .
Poruka će se odmah zaustaviti.

Dodajte novu frazu

1. Odaberite gumb (Add New Phrase – Dodaj novu frazu).
2. Ispišite frazu.
3. Odaberite gumb:
 - da biste je spremili
 - da biste odustali.

Uredite frazu

1. Odaberite frazu koju želite urediti.
2. Odaberite gumb (Edit Phrase – Uredi frazu).
3. Načinite potrebne izmjene.
4. Odaberite gumb:
 - da biste je spremili
 - da biste odustali.

Izbrišite frazu

1. Odaberite frazu koju želite izbrisati.
2. Odaberite gumb (Delete Phrase – Izbriši frazu).
3. U skočnom prozoru odaberite:
 - **Delete (Izbriši)** da biste izbrisali frazu
 - **Cancel (Odustani)** da biste odustali.

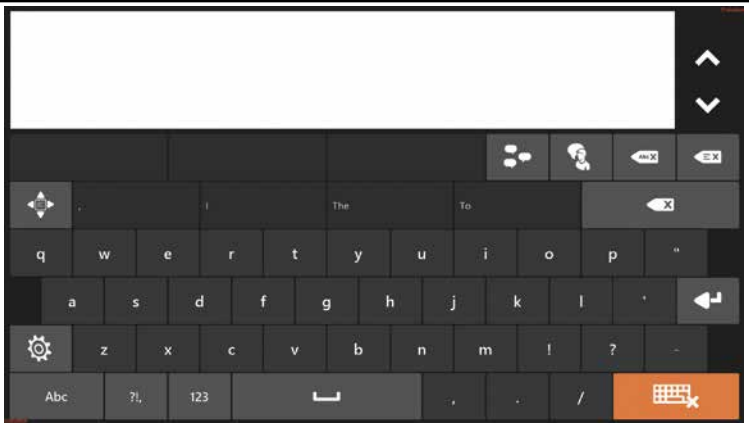
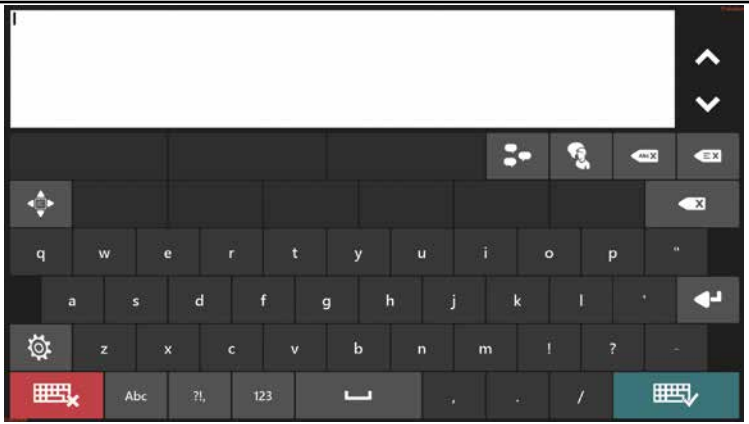
Promijenite redoslijed

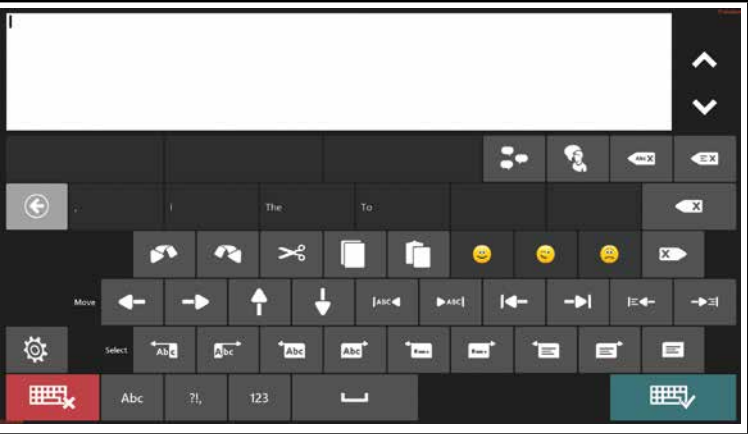
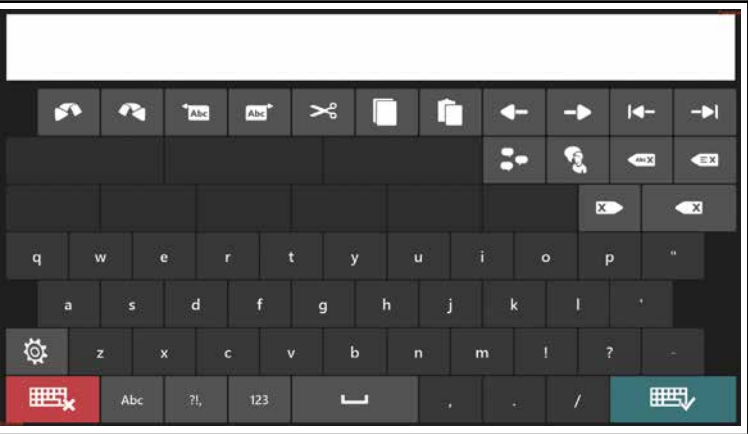
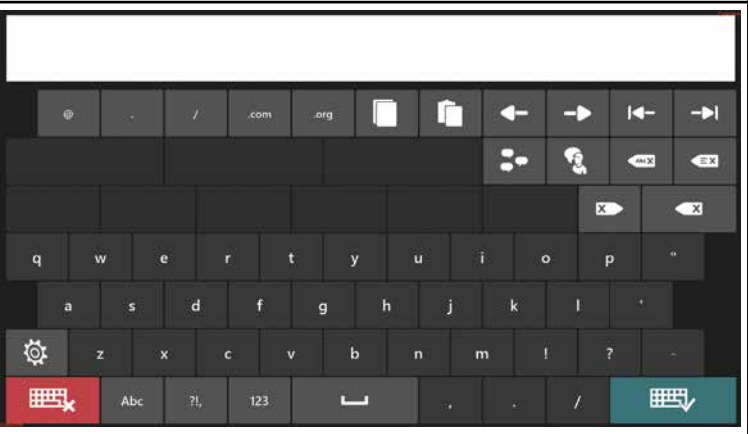
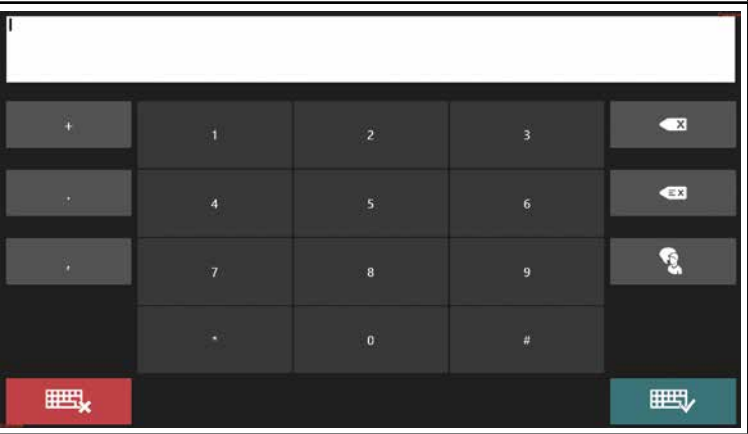
1. Odaberite frazu koju želite pomaknuti.
2. Odaberite gumb:
 - da biste frazu na popisu pomaknuli prema gore
 - da biste frazu na popisu pomaknuli prema dolje.

4.4. Tipkovnice kod Communicatora 5

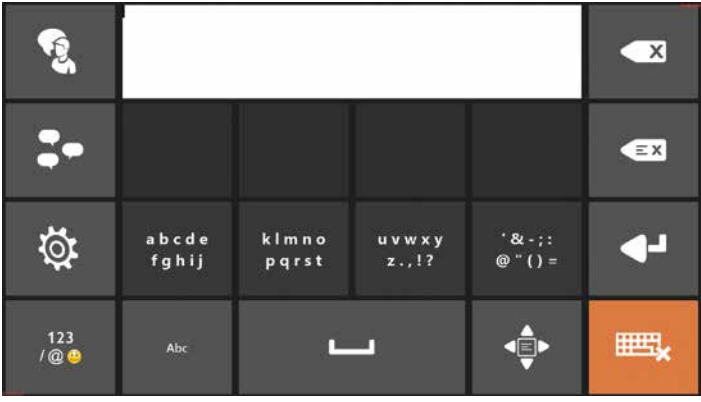
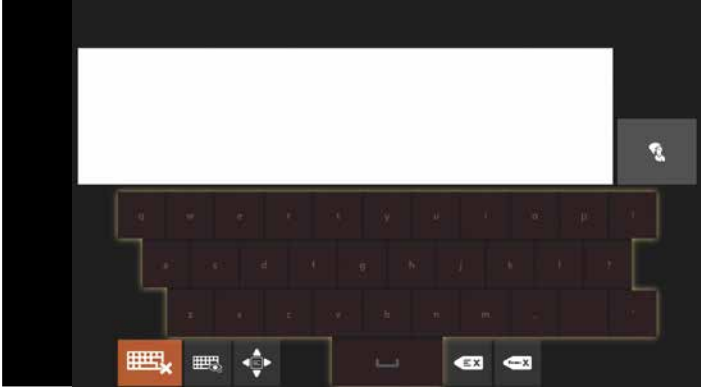
U Communicatoru 5 uvijek imate pristup tipkovnici istog dizajna, uz male izmjene, (vidi *tablicu 4.1. Prilagodbe izgleda tipkovnice*). U prijašnjim verzijama softvera Communicator svaki je set stranica imao drugačiju tipkovnicu. U Communicatoru 5 tip tipkovnice (vidi *tablicu 4.2. Tipovi tipkovnice*) može se podesiti u izborniku **Advanced Settings (Dodatne postavke) > > Keyboard & Language (Tipkovnica i jezik) > Keyboard Settings (Postavke tipkovnice)**, vidi odjeljak 5.4.1. *Keyboard Settings (Postavke tipkovnice)*. Svoju tipkovnicu možete prilagoditi i pomoću opcije Edit View (Uredi prikaz), vidi odjeljak 7. *Edit View (Uredi prikaz)*. Tipkovnicu koju ste prilagodili sebi, nakon što ste je spremili, moći ćete odabrati i u postavkama. Nekim postavkama jednostavno ćete pristupiti i preko postavki tipkovnice u izborniku Keyboard (Tipkovnica). Samo potražite ikonu u izborniku Keyboard (Tipkovnica). Detaljnije informacije potražite u odjeljku 4.4.1. *Keyboard Settings (Postavke tipkovnice)*.

Tablica 4.1. Prilagodbe izgleda tipkovnice

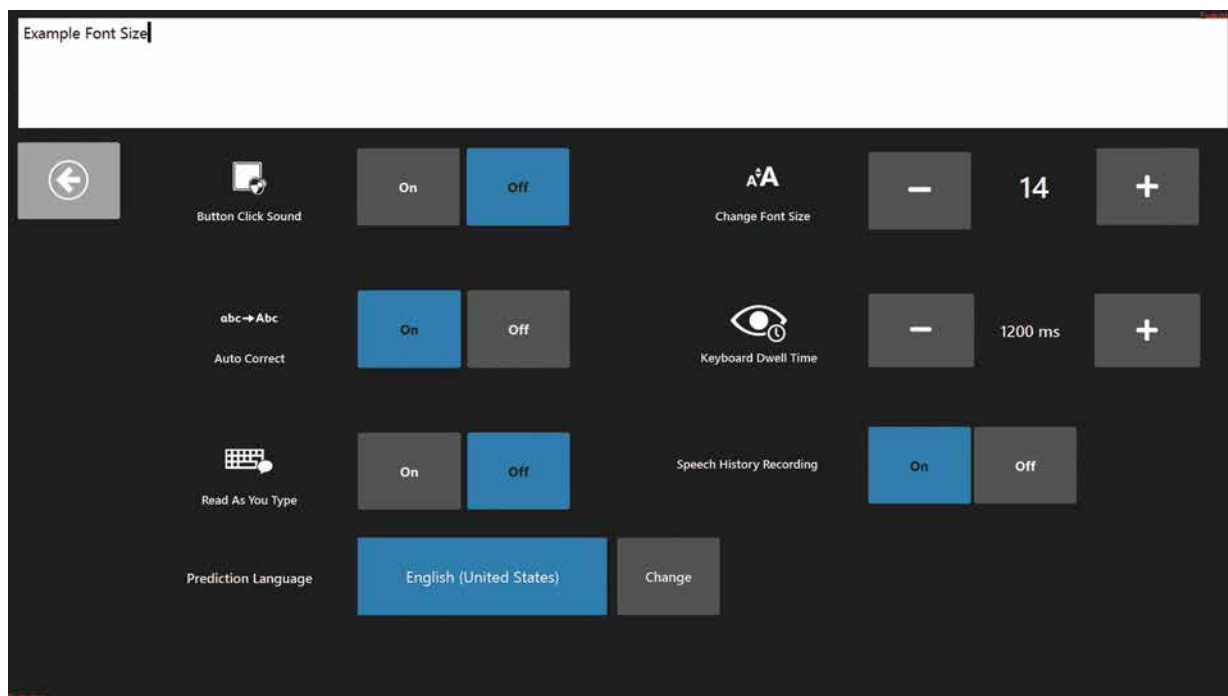
Slobodno pričaj	
Slobodno pričaj - stranica 2	
Više redaka	

Više redaka – stranica 2	
Jedan redak	
E-mail i web	
Brojevi	

Tablica 4.2. Tipovi tipkovnica

Tablična	
Velika	
Uobičajena	
Bez zadržavanja pogleda	

4.4.1. Postavke za tipkovnicu

Slika 4.7. Postavke za tipkovnicu kod uobičajenog tipa tipkovnice

Sljedeće se funkcije mogu **uključivati/ isključivati (on/off)**:

- **Button click sound (Klik pri pritisku gumba)** – čuje se zvuk pri odabiru gumba na tipkovnici. Zvuk se može namjestiti za sve vrste gumba.
- **Auto correct (Automatsko ispravljanje)** – Softver će pokušati automatski ispraviti pogrešno napisane riječi.
- **Read as you type (Čitajte dok pišete)** – softver će izgovarati riječi i rečenice dok ih tipkate. Može se podesiti i da izgovara svako slovo za vrijeme pisanja.
- **Speech history recording (Snimanje Povijesti komunikacije)** – snimate i spremite svoje razgovore za brz i lak pristup izgovorenim riječima i rečenicama.

Change font size (Promijenite veličinu slova) – podesite veličinu slova u prozoru za poruke (4pt – 128 pt). Unaprijed podešena veličina prozora za poruke je 14 pt.

Keyboard dwell time (Vrijeme zadržavanja pogleda na tipkovnici) – vrijeme koje je potrebno da korisnik zadrži pogled na gumbu tipkovnice da bi se izvršio odabir gumba. Zadano vrijeme zadržavanja pogleda je 1200 ms. Ova se postavka može mijenjati po 50 ms unutar intervala od 100 do 4000 ms.

Prediction language (Jezik predikcije) – pokazuje odabrani jezik za koji će aplikacija SwiftKey raditi predikciju riječi. Da biste promijenili jezik predikcije, odaberite gumb **Change (Promijeni)**, a zatim s liste odaberite jezik koji želite.

Sve postavke nisu dostupne za tipkovnicu bez zadržavanja pogleda.

4.4.2. Dwell Free (Metoda bez zadržavanja pogleda)

Dwell free je metoda za brzo pisanje i izgovaranje teksta pomoću praćenja oka. Umjesto zadržavanja na svakoj tipki, tipkovnica bez zadržavanja pogleda vam omogućuje da jednostavno usmjerite pogled na svako slovo koje želite ispisati, bez zaustavljanja.

Uz ovu tipkovnicu ne tipkate pojedina slova ili riječi, nego cijele rečenice, kratko usmjeravajući pogled na svako slovo prije nego što prijedete na sljedeće.

Nemojte zaboraviti dodati razmake između riječi.

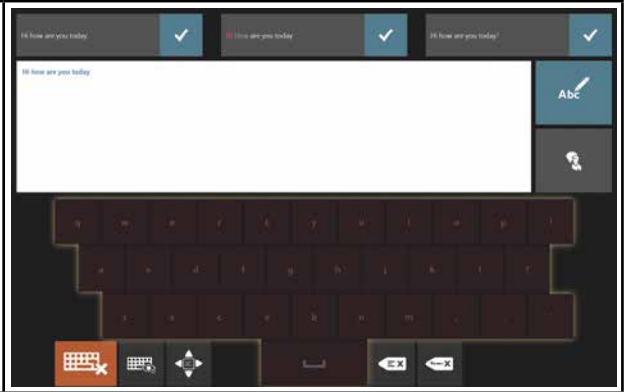
Da biste počeli tipkati, jednostavno zadržite pogled na tipkovnici na donjoj polovici ekrana. Da bi tipkanje bilo brže i preciznije, zadržite pogled na prvom slovu umjesto na sredini tipkovnice. Tipka za koju Communicator misli da je gledate poprimit će plavu boju. Za tipkanje jednostavno usmjeravajte pogled na svako slovo koje želite ispisati, a zatim prijedite na sljedeće. Ne trebate se zadržavati na svakoj tipki, možete prijeći na sljedeću čim promijeni boju. Ne brinite ako pri tipkanju zasvijetle i tipke koje ne želite, to je normalno. Kada ste gotovi s tipkanjem, zadržite pogled na prozoru za poruke i Communicator će vam pokazati rečenicu koju smatra da ste pokušali napisati. Ako ste zadovoljni rečenicom, izaberite gumb za **izgovor** da biste je izgovorili.

Ako rečenica koja se pojavila u prozoru za poruke nije točna, ne brinite, uređivanje je jednostavno. Na vrhu ekrana su tri alternativna prijedloga. Ako se rečenica koju ste željeli napisati pojavi u jednom od tih okvira, možete zamijeniti rečenicu u prozoru za poruke odabirom potvrdnog znaka pokraj nje.

Za naprednije uređivanje odaberite gumb s natpisom „**ABC**“. Ovdje možete odabrati bilo koju riječ da biste vidjeli nude li se za nju kakve alternativne sugestije. Odabirom jednog od alternativnih prijedloga riječ u rečenici će biti zamijenjena. Ako riječ koju želite nije prikazana, možete početi tipkati po tipkovnici na donjem dijelu ekrana kako bi se odabrana riječ ispisala preko pogrešne riječi. Tipkovnica na ovom zaslonu je standardna tipkovnica sa zadržavanjem pogleda. Možete i dodavati i brisati pojedinačna slova ako ne želite izgubiti cijelu riječ. Koristite plave strelice u donjem desnom uglu da bi se kursor pomicao unutar okvira za tekst. U ovom načinu rada niste ograničeni na uređivanje predloženih riječi; tipkovnica je potpuno funkcionalna i tipkat će bez obzira na to gdje se nalazio kursor. Ovime se možete koristiti i za ubacivanje riječi između okvira za riječi. Ako odaberete neki okvir za riječ, možete pomaknuti kursor izvan okvira pomoću plavih strelica. Kada se kursor nalazi na željenome mjestu, jednostavno pišite tekst. Kada budete zadovoljni promjenama, odaberite gumb **OK** na vrhu ekrana da biste se vratili na tipkovnicu bez zadržavanja pogleda. U svakom trenutku možete odbaciti promjene koje ste napravili i vratiti se odabirom gumba **Cancel (Odustani)**.

Tablica 4.3. Tipkovnica bez zadržavanja pogleda

Početak	
Tipkanje	

Napisano	
Ispravljanje	

4.4.3. Predikcija riječi u Communicatoru 5

Modul za predikciju riječi koji se koristi u Communicatoru 5 i Odabiru pogledom dolazi iz aplikacije SwiftKey i često se koristi na tabletima i pametnim telefonima. SwiftKey koristi više različitih tehnologija umjetne inteligencije uz pomoć kojih predviđa sljedeću riječ koju korisnik namjerava utipkati. SwiftKey uči iz tekstova koje je korisnik upisivao te izlaznih predikcija na temelju trenutnoga teksta i onoga što je naučio. Jezik predikcije se mijenja ovisno o postavkama jezika tipkovnice i može se promijeniti u Postavkama tipkovnice (Keyboard Settings), vidi odjeljak 5.4.1. *Keyboard Settings* (Postavke tipkovnice).

Da biste odabrali ponuđenu riječ, jednostavno odaberite okvir s ispravnom riječi. Ako ne možete naći riječ koja vam treba, samo nastavite tipkati i možda će se riječ koju tražite pojaviti nakon sljedećeg slova.

Zahvaljujući predikciji riječi, uklonjena je funkcija rječnika koja se nalazila u prethodnim verzijama Communicatora. SwiftKey uči nove riječi dok tipkate i automatski ih nadodaje u rječnik. Rječnik aplikacije SwiftKey nije samo popis riječi; on prati i kontekste u kojima koristite određene riječi pa su predikcije bolje.

Ako koristite predikciju riječi i želite napisati riječ u kojoj je akcent, poput riječi *café*, obično vam je bolje prepustiti predikciji riječi da se pozabavi akcentom. Jednostavno upišite „cafe“ i pojavit će se sugestija „café“.

Zbog ručnog upisivanja akcenta uz predikciju riječi, riječ s akcentom mogla bi izgledati čudno na gumbima za predikciju, ali krajnji rezultat u dokumentu koji tipkate trebao bi ispasti dobro.

4.5. Funkcije početne stranice

Dolje navedene funkcije početne stranice mogu biti dostupne krajnjem korisniku na početnoj stranici. One su unaprijed zadane kao takve za korisnike koji komuniciraju pomoću teksta.

Tablica 4.4. Funkcije početne stranice

Simbol	Oznaka	Opis	Komentar
	Brightness Settings (Postavke osvjetljenja)	Podešavanje osvjetljenja ekrana	Vidljivo ako je na uređaj priključen svjetlosni senzor. Također dostupno na stranici End User Settings (Postavke krajnjeg korisnika)
	All Page Sets (Svi setovi stranica)	Idite na All Page Sets (Svi setovi stranica)	Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.3. <i>All Page Sets (Svi setovi stranica)</i> .
	Change Keyboard (Promijeni tipkovnicu)	Idite na stranicu Change Keyboard (Promijeni tipkovnicu)	
	Change User (Promijeni korisnika)	Idite na set stranica Change User (Promijeni korisnika)	Također dostupno na stranici End User Settings (Postavke krajnjeg korisnika)
	Change Voice (Promijeni glas)	Odabir glasa za korisnika	Također dostupno na stranici End User Settings (Postavke krajnjeg korisnika)
	Edit Home Page (Uredi početnu stranicu)	Idite na Edit Home Page (Uredi početnu stranicu)	Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.2. <i>Edit Home Page (Uredi početnu stranicu)</i> .
	Exit Communicator (Izadi iz Communicatora)	Idite na set stranica Exit Communicator (Izadi iz Communicatora)	
	Gaze Interaction Settings (Postavke Interakcije pogledom)	Postavke za Interakciju pogledom	Također dostupno na stranici End User Settings (Postavke krajnjeg korisnika) Vidljivo samo ako je uključen uređaj za praćenje oka
	Input Method (Metoda unosa)	Podesite željenu metodu unosa za korisnika	Također dostupno na stranici End User Settings (Postavke krajnjeg korisnika)
	Settings (Postavke)	Idite na stranicu End User Settings (Postavke krajnjeg korisnika)	Sadrži sljedeće funkcije iz ove tablice: • Brightness Settings (Postavke osvjetljenja) • Change Keyboard (Promijeni tipkovnicu) • Change User (Promijeni korisnika) • Change Voice (Promijeni glas) • Gaze Interaction Settings (Postavke interakcije pogledom) • Input Method (Metoda unosa) • Privacy Settings (Postavke privatnosti) • Volume Settings (Postavke glasnoće)
	Advanced Settings (Dodatne postavke)	Idite na Advanced Settings (Dodatne postavke)	Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.4. <i>Advanced Settings (Dodatne postavke)</i>
	Volume Settings (Postavke glasnoće)	Podesite glasnoću za svaki pojedini uređaj koji reproducira zvuk, a priključen je na vaš uređaj, poput zvučnika ili slušalica.	Također dostupno na stranici End User Settings (Postavke krajnjeg korisnika)
	Alarm	Sa zvučnika će se oglasiti zvuk alarma kako bi se privukla pozornost.	
	Go to Desktop (Idite na radnu površinu)	Odvest će korisnika do radne površine gdje se može aktivirati Upravljanje Windowsima odabirom ikone (Windows Control).	Odaberite gumb da biste se vratili u Communicator 5.

5. Korištenje Communicatora 5 za njegovatelje

5.1. Brzi izbornik

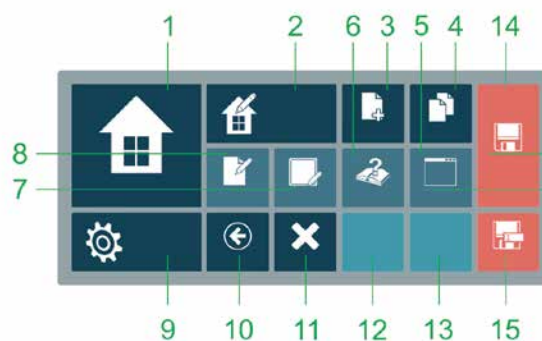
Središnji dio za njegovatelja je Brzi izbornik.

Da biste pristupili Brzom izborniku:

- Pritisnite gumb za izbornik na uređaju Serije I / Serije I+
- Kliknite desnom tipkom miša bilo gdje na ekranu
- Pritisnite i dugo držite na ekranu osjetljivom na dodir
- Pritisnite gumb za izbornik na tipkovnici dok je prozor Communicatora aktivan
- Kombinacija tipki Ctrl + M na tipkovnici

Slika 5.1. Brzi izbornik

Slika 5.2. Brzi izbornik sa setom stranica koji nije spremljen

Tablica 5.1. Brzi izbornik

Broj	Simbol	Oznaka	Opis
1		Home Page (Početna stranica)	Idite na Home Page (Početna stranica)
2		Edit Home Page (Uredi početnu stranicu)	Idite na Edit Home Page (Uredi početnu stranicu)
3		Create New Page Set (Izradi novi set stranica)	Otvora dijaloški okvir Create New Page Set (Izradi novi set stranica)
4		All Page Sets (Svi setovi stranica)	Idite na All Page Sets (Svi setovi stranica)
5		Window Mode (Način rada u prozoru)	Vidljivo samo kod načina rada na cijelom ekranu – prebacuje na način rada u prozoru
		Fullscreen Mode (Način rada na cijelom zaslonu)	Vidljivo samo kod načina rada u prozoru – prebacuje na način rada na cijelom zaslonu
6		Help and Training (Pomoć i obuka)	Idite na set stranica Help and Training (Pomoć i obuka)

7		Edit Button (Gumb za uređivanje)	Odabirom ovog gumba Brzi izbornik se zatvara, a svi gumbi za uređivanje zasvijetle. Ako se odabere neki gumb za uređivanje, otvori se dijaloški okvir za uređivanje Run View (Pokreni prikaz). Ako se klikne na područje izvan osvijetljenih gumba, proces završava, a Brzi izbornik ostaje zatvoren.
8		Edit Page Set (Uredi set stranica)	Idite na Edit View (Uredi prikaz)
9		Advanced Settings (Dodatne postavke)	Idite na Advanced Settings (Dodatne postavke)
10		Back (Natrag)	Idite na Previous Page Set (Prethodni set stranica)
11		Exit (Izlaz)	Idite na Exit Page Set (Izađi iz seta stranica)
12	/	/	Recent Page Set 1 (Nedavni set stranica 1) (pokazuje posljednji set stranica koji ste posjetili)
13	/	/	Recent Page Set 2 (Nedavni set stranica 2) (pokazuje pretposljednji set stranica koji ste posjetili)
14		Save (Spremi)	Spremite datoteku pod istim imenom
15		Save as (Spremi kao)	Spremite datoteku pod novim imenom

5.2. Edit Home Page (Uredi početnu stranicu)

5.2.1. Pristup funkciji Edit Home Page (Uredi početnu stranicu)

Iz Brzog izbornika

- Otvorite Brzi izbornik
Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.1. *Brzi izbornik*.
- Odaberite gumb (Edit Home Page – Uredi početnu stranicu)

Ili

- Odaberite (Edit Home Page – Uredi početnu stranicu) s početne stranice (Home Page)

Gumb Edit Home Page (Uredi početnu stranicu) može se dodati početnoj stranici (Home Page) kako bi korisnici mogli sami raditi s početnom stranicom.

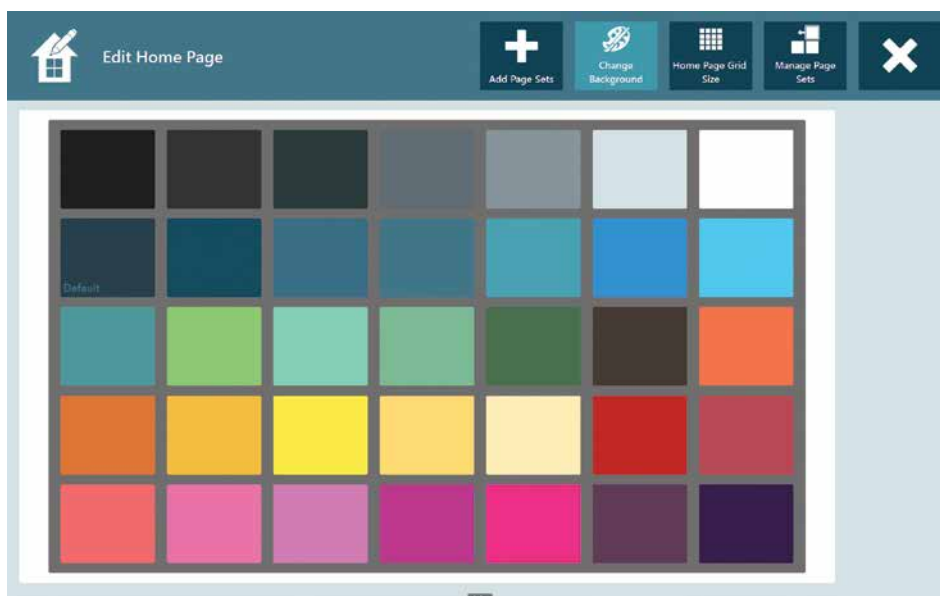
Slika 5.3. Edit Home Page (Uredi početnu stranicu)

5.2.2. Add Page Sets (Dodaj setove stranica)

Da biste dodali set stranica, slijedite ove korake:

1. Odaberite gumb **+** (Add page sets - Dodaj setove stranica)
2. Slijedite upute iz odjeljka 5.3.1. *Dodavanje setova stranica početnoj stranici pomoću opcije All Page sets (Svi setovi stranica).*

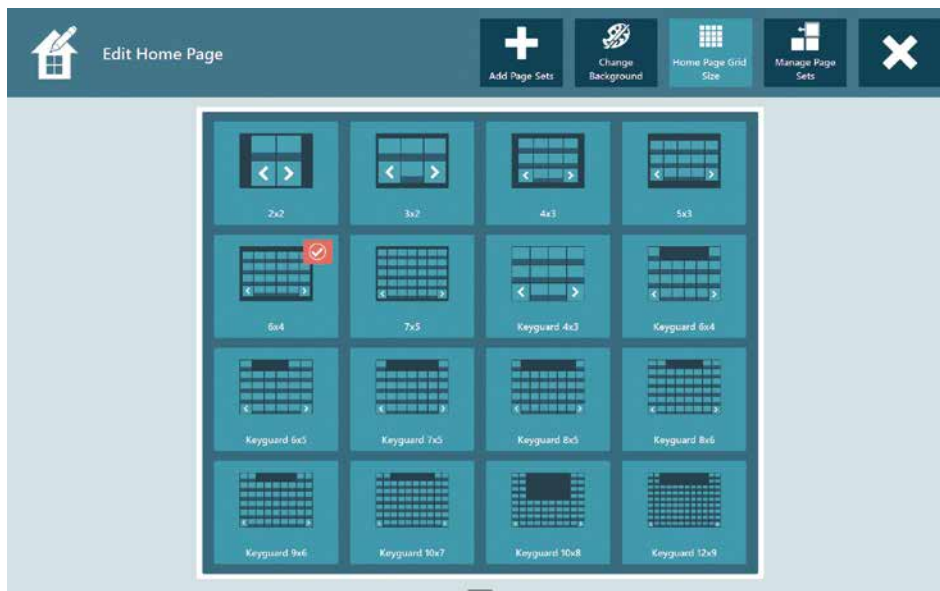
5.2.3. Promjena boje pozadine (Change Background)

Slika 5.4. Dostupne boje za pozadinu

Odabirom polja s bojom odaberite željenu boju pozadine.

5.2.4. Promjena veličine tablice (Home page grid size)

Slika 5.5. Raspoložive veličine tablica

1. Odaberite veličinu tablice koja vam odgovara
Odabrana tablica bit će označena crvenim potvrdnim okvirićem.
2. Odaberite gumb (Choose Grid – Odaberi tablicu) na desnoj strani ekrana.

Aktivna veličina tablice označena je simbolom na prikazu tablica.

5.2.5. Manage Page Sets (Uredi setove stranica)

Slika 5.6. Manage Page Sets (Uredi setove stranica)

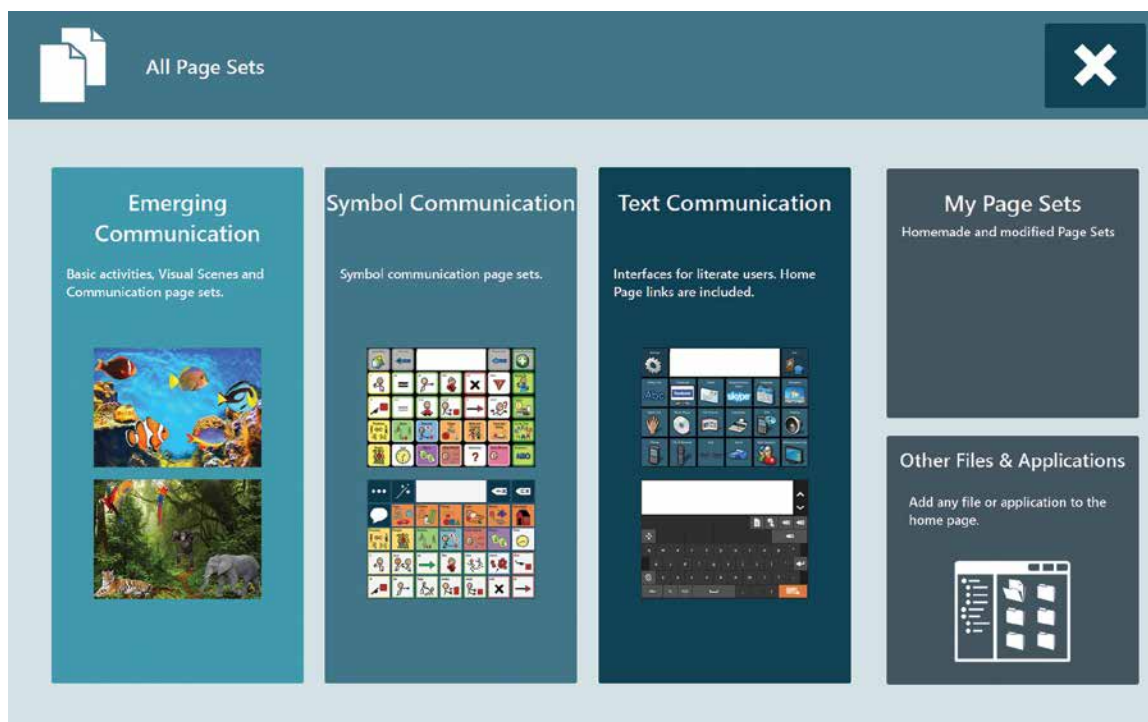
1. Odaberite set stranica koji želite urediti
Oko odabranog seta stranica pojavit će se crveni obrub .
2. Odaberite neku od sljedećih radnji:
 - (Pomakni ulijevo)
 - (Pomakni udesno)
 - (Postavi kao stranicu pri pokretanju)
Ovaj set stranica bit će početni set stranica koji se pojavljuje kod pokretanja Communicatora 5.
 - (Ukloni kao stranicu pri pokretanju)
 - (Ukloni).

5.2.5.1. Uklanjanje setova stranica, datoteka ili aplikacija s početne stranice pomoću funkcije Manage Page Sets (Uredi setove stranica)

Da biste uklonili set stranica, datoteku ili aplikaciju, slijedite ove korake:

1. Odaberite set stranica, datoteku ili aplikaciju koju želite ukloniti.
Oko odabranog seta stranica, datoteke ili aplikacije pojavit će se crveni obrub .
2. Odaberite gumb (ukloni) da biste uklonili set stranica, datoteku ili aplikaciju s početne stranice.

5.3. All Page Sets (Svi setovi stranica)

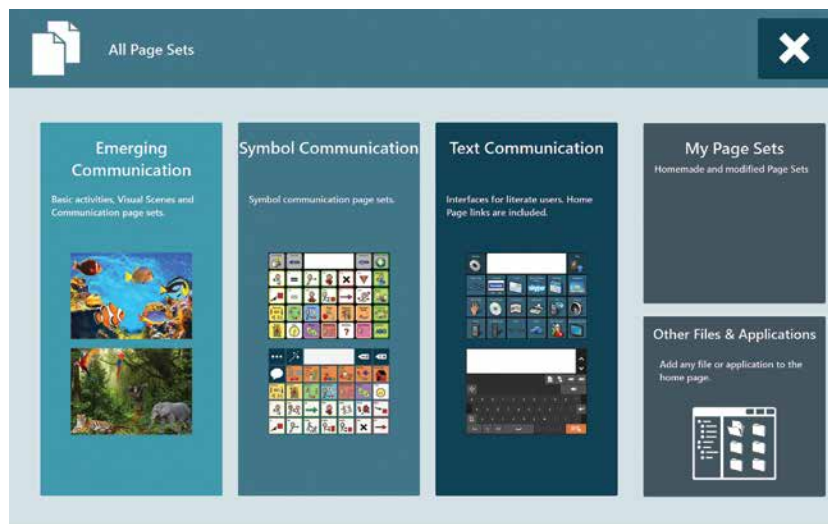

Slika 5.7. All Page Sets (Svi setovi stranica)

5.3.1. Dodavanje setova stranica početnoj stranici pomoću opcije All Page Sets (Svi setovi stranica)

Da biste dodali set stranica, slijedite ove korake:

1. Odaberite lokaciju seta stranica koji želite dodati:
 - Početnička razina komunikacije (Emerging Communication)
 - Komunikacija uz pomoć simbola (Symbol Communication)
 - Komunikacija pomoću teksta (Text Communication)
 - Moji setovi stranica (My Page Sets)
 - Dodajte druge datoteke i aplikacije (Other Files & Applications), vidi 5.3.1.1. *Other Files & Applications (Druge datoteke i aplikacije)*

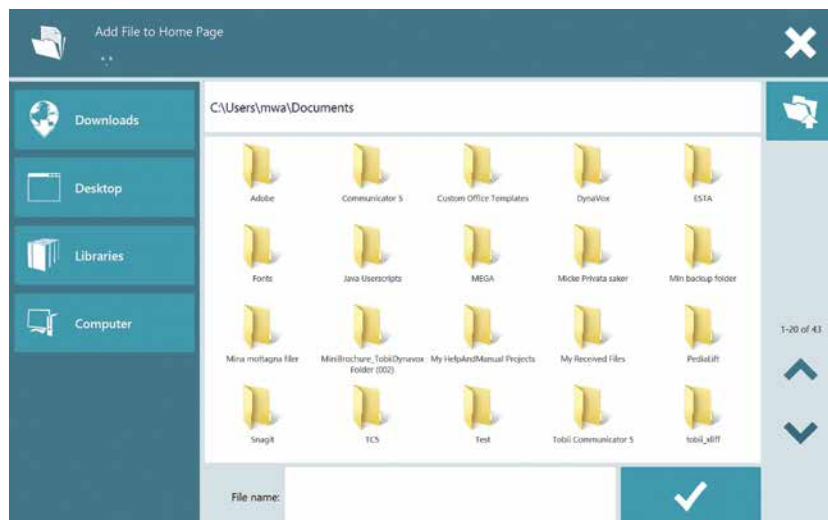

Slika 5.8. All Page Sets (Svi setovi stranica)

Pregledajte ponuđena polja i locirajte set stranica koji želite dodati.

2. Odaberite set stranica koji želite dodati.
Oko odabranog seta stranica pojavit će se crveni obrub .
3. Odaberite gumb (Add to Home Page – Dodaj početnoj stranici).

5.3.1.1. Other Files & Applications (Druge datoteke i aplikacije)

Slika 5.9. Pregled datoteka za odabir

1. Pregledajte i potražite datoteku(e)/aplikaciju koju želite dodati.
2. Odaberite datoteku.
3. Odaberite da biste dodali datoteku/aplikaciju na početnu stranicu.

5.3.2. Uklanjanje setova stranica s početne stranice pomoću opcije All Page Sets (Svi setovi stranica)

Svi setovi stranica s ovom oznakom mogu se ukloniti s početne stranice.

Da biste uklonili set stranica, slijedite ove korake:

1. Odaberite set stranica koji želite ukloniti.
2. Oko odabranog seta stranica pojavit će se crveni obrub .
3. Odaberite gumb (Remove from Home Page – Ukloni s početne stranice).

5.4. Advanced Settings (Dodatne postavke)

Advanced Settings (Dodatne postavke) sastoji se od šest polja:

Tablica 5.2. Na svim poljima

Simbol	Oznaka	Opis	Komentar
	Uključi/Isključi Upravljanje Windowsima	Uključite ili isključite Upravljanje Windowsima (Windows Control)	Vidljivo samo kada je uključen uređaj za praćenje oka

Tablica 5.3. Polje Input (Unos)

Simbol	Oznaka	Opis	Komentar
	Input Method (Metoda unosa)	Podesite željenu metodu unosa za korisnika	
	Scan Settings (Postavke skeniranja)	Postavke za korisnike koji koriste metodu skeniranja	
	Switch-based Mouse Emulation (Emulacija miša pomoću sklopke)	Postavke za emulaciju miša pomoću sklopke	
	Link Visualization (Vizualni prikaz veza)	Postavke vizualnog prikaza veza	
	Highlighting (Označavanje)	Postavke za vizualni prikaz označavanja pojedinih stavki	
	Disable Right-Click (Onemogućiti desni klik)	Uključivanje ili isključivanje funkcije desnog klika	Ako je funkcija aktivirana, na njezinom će gumbu biti ova oznaka
	Hide Mouse Cursor in Full Screen Mode (Sakrij kursor miša kod načina rada na cijelom zaslonu)	Uključivanje ili isključivanje skrivanja kursora miša kod načina rada na cijelom zaslonu	Ako je funkcija aktivirana, na njezinom će gumbu biti ova oznaka
	Gaze Interaction Settings (Postavke Interakcije pogledom)	Postavke za Interakciju pogledom	Vidljivo samo ako je spojen uređaj za praćenje oka

Tablica 5.4. Polje Keyboard & Language (Tipkovnica i jezik)

Simbol	Oznaka	Opis	Komentar
	Keyboard Settings (Postavke tipkovnice)	Postavke za tipkovnicu • QWERTY • ABC • Skeniranje • Pokazivač • Itd.	Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.4.1. <i>Keyboard Settings (Postavke tipkovnice)</i>
	Use On-Screen Keyboard (Koristi zaslonu tipkovnicu)	Uključivanje/isključivanje funkcije Use On-Screen Keyboard (Koristi zaslonu tipkovnicu)	Ako je funkcija aktivirana, na njezinom će gumbu biti ova oznaka
	My Phrases (Moje fraze)	Podešavanje My Phrases (Moje fraze) za korisnika	Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.4.5. <i>My Phrases (Moje fraze)</i> .
	Grammar (Gramatika)	Postavke za gramatiku	
	Alternative Pronunciations (Alternativni izgovori)	Postavke za alternativne izgovore	

Tablica 5.5. Polje Sound (Zvuk)

Simbol	Oznaka	Opis
	Voice (Glas)	Odabir glasa za korisnika
	Feedback Sounds (Zvučne potvrde)	Postavke za • Zvučne potvrde • Čitanje dok tipkate • Zvukove pritiska na gumb
	Playback Devices (Uređaji za reprodukciju zvuka)	Odredite koji će uređaji za reprodukciju zvuka biti korišteni za različite tipove zvuka Communicatora (npr. slušalice, zvučnici).
	Volume (Glasnoća)	Podesite glasnoću za svaki pojedini uređaj za reprodukciju zvuka koji je spojen na vaš uređaj, poput zvučnika ili slušalica.
	Sound Libraries (Zvučne biblioteke)	Postavite puteve do komercijalnih ili vanjskih zvučnih biblioteka.
	Record New Sound (Snimi novi zvuk)	Snimite novi zvuk koji će korisnik moći koristiti.
	My Recorded Sounds (Moji snimljeni zvukovi)	Upravljanje svim zvukovima u My Recorded Sounds (Moji snimljeni zvukovi) za korisnika

Tablica 5.6. Polje Applications (Aplikacije)

Simbol	Oznaka	Opis
	E-mail	Postavite račun elektronske pošte i drugo.
	Music Player (Program za slušanje glazbe)	Dodajte/uklonite puteve prema mjestima na kojima su pohranjene glazbene datoteke na uređaju.
	Calendar (Kalendar)	Postavke za kalendar
	Facebook	Postavite Facebook za korisnika.
	Picture Viewer (Preglednik slika)	Dodajte/uklonite puteve prema mjestima na kojima su pohranjene slike na uređaju.
	Mobile Phone (Mobilni telefon)	Postavke za Bluetooth Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.4.4. <i>Mobilno telefoniranje/Bluetooth® na uređajima Serije I i I+.</i>

Tablica Tablica 5.7. Polje User Setup (Postavljanje korisničkih podataka)

Simbol	Oznaka	Opis
	Add or Change User (Dodaj ili promijeni korisnika)	Uređujte sve nove i postojeće korisnike u Communicatoru.
	My Contacts (Moji kontakti)	Postavite i uređujte sve korisničke kontakte.
	Organize My Page Sets (Organiziraj moje setove stranica)	Organizirajte setove stranica izrađene posebno za korisnika.
	Import/Export (Uvoz/Izvoz)	Uvoz/Izvoz korisničkih podataka

Tablica 5.8. Polje System (Sustav)

Simbol	Oznaka	Opis	Komentar
	My IR Remote Controls (Moji infracrveni daljinski upravljači)	Postavke za infracrvene daljinske upravljače Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.4.2. <i>Infracrveni daljinski upravljači (IR Remote Controls)</i> .	
	IR Hardware Settings (Postavke hardvera za infracrveno upravljanje)	Postavke za hardverske elemente na infracrveno upravljanje	
	Camera (Kamera)	Postavke za kameru /kamere	
	Picture Libraries (Biblioteke slika)	Postavke za mape sa slikama	
	Data Folders (Podatkovne mape)	Postavke za mape s podacima	
	Start with Windows (Pokretanje s Windowsima)	Uključite ili isključite funkciju Start with Windows (Pokretanje s Windowsima)	Ako je funkcija aktivirana, na njezinom će gumbu biti ova oznaka
	Enable Status Bar (Omogući traku stanja)	Uključivanje/isključivanje funkcije Enable Status Bar (Omogući traku stanja)	Ako je funkcija aktivirana, na njezinom će gumbu biti ova oznaka
	License Manager (Upravljanje licencama)	Upravljanje licencama	
	Brightness Settings (Postavke osvjetljenja)	Podešavanje osvjetljenja ekrana	Bit će vidljivo ako je svjetlosni senzor priključen na uređaj
	My Device Settings (Postavke mog uređaja)	Postavke za uređaj Tobii Dynavox	Vidljivo ako se radi o Tobii Dynavoxovu uređaju, poput uređaja Serije I+

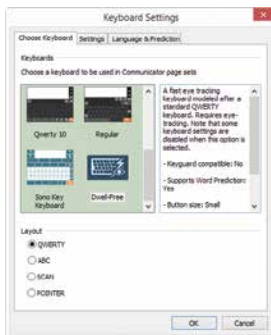
5.4.1. Keyboard Settings (Postavke tipkovnice)

- Otvorite Brzi izbornik.
Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.1. *Brzi izbornik*
- Odaberite (Advanced Settings – Dodatne postavke)

3. Odaberite polje **Keyboards & Language (Tipkovnica i jezik)**
4. Odaberite gumb (Keyboard Settings – Postavke tipkovnice)
Otvorit će se dijaloški okvir **Keyboard Settings (Postavke tipkovnice)**.

5.4.1.1. Polje Choose Keyboard (Odaberi tipkovnicu)

Odaberite tipkovnicu. Detaljnije informacije potražite u tablici 4.2. *Tipovi tipkovnica*.

- Tipkovnica upravljana pogledom, 7x6 polja
- QWERTY tipkovnica upravljana pogledom podijeljena na dva dijela, 6x5 polja
- Tablica
- Velike tipke
- QWERTY, 10 stupaca
- Uobičajena tipkovnica
- Tipkovnica Sono Key
- Tipkovnica bez zadržavanja pogleda

Odaberite raspored tipki na tipkovnici

- QWERTY
- ABC
- SCAN (Skeniranje)
- POINTER (Pokazivač)

5.4.1.2. Polje Settings (Postavke)

Keyboard dwell time (Vrijeme zadržavanja pogleda na tipkovnici) – potrebno vrijeme zadržavanja pogleda na gumbu tipkovnice da bi se izvršio odabir gumba. Zadano vrijeme zadržavanja pogleda je 1200 ms. Ova se postavka može mijenjati po 50 ms unutar intervala od 100 do 4000 ms.

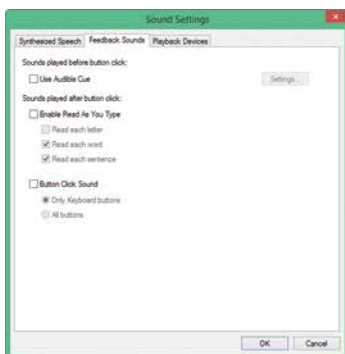
Message window font size (Veličina slova u prozoru za poruke) - podesite veličinu slova u prozoru za poruke (4pt – 128 pt). Unaprijed podešena veličina slova u prozoru za poruke je 14 pt.

Auto Correct (Automatsko ispravljanje) – Softver će pokušati automatski ispraviti pogrešno napisane riječi.

Ostale postavke

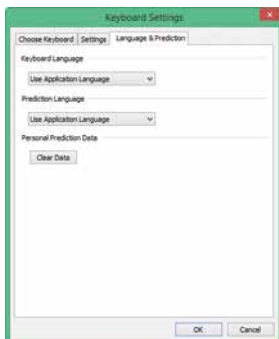
- **Feedback Sounds Setting (Postavljanje zvučnih potvrda)** – odvest će vas do polja **Feedback sounds (Zvučne potvrde)** u prozoru **Sound Settings (Postavke zvuka)**, vidi odjeljak 5.4.1.2.1. *Feedback Sounds (Zvučne potvrde)*.
- **My Phrases and Speech History (Moje fraze i Povijest komunikacije)** – odvest će vas do prozora za **My Phrases (Moje fraze)**, vidi odjeljak 5.4.5. *My Phrases (Moje fraze)*.

5.4.1.2.1. Feedback Sounds (Zvučne potvrde)

- **Use Audio Cue (Koristite zvučne potvrde)** – označite potvrdni kvadratić da biste omogućili ovu funkciju.
- **Read as You Type (Čitajte dok pišete)** – označite potvrdni kvadratić da biste omogućili ovu funkciju. Kada je funkcija uključena, automatski je omogućeno čitanje svake riječi (Read each word) i čitanje svake rečenice (Read each sentence). Označite potvrdni kvadratić pored opcije Read each letter (Čitaj svako slovo) da biste omogućili čitanje svakog znaka dok tipkate.
- **Button Click Sound (Klik pri pritisku gumba)** – označite potvrdni kvadratić da biste omogućili ovu funkciju. Odaberite Only keyboard buttons (Samo gumbi na tipkovnici) da biste čuli klikanje samo pri odabiru tipki na tipkovnici. Odaberite All buttons (Svi gumbi) da biste čuli klikanje pri odabiru bilo kojeg gumba.

5.4.1.3. Polje Language & Prediction (Jezik i predikcija)

Keyboard Language (Jezik tipkovnice) – odaberite jezik s padajućeg popisa. Unaprijed je zadano Use Application Language (Koristi jezik aplikacije).

Prediction Language (Jezik predikcije) – odaberite jezik s padajućeg popisa. Aplikacija SwiftKey će dati predikcije riječi za odabrani jezik. Unaprijed je zadano Use Application Language (Koristi jezik aplikacije).

Personal Prediction Data (Podaci osobne predikcije) – odaberite gumb **Clear Data (Izbriši podatke)** da biste izbrisali sve osobne predikcije.

5.4.2. Infracrveni daljinski upravljači (IR Remote Controls)

Na svakom setu stranica za daljinsko upravljanje korisnik može pristupiti stranici za pomoć odabirom gumba (Pomoć). Na stranici za pomoć objašnjene su različite boje gumba.

5.4.2.1. Snimite infracrvene naredbe za daljinske upravljače

1. Otvorite Brzi izbornik
Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.1. *Brzi izbornik*.
2. Odaberite (All Page Sets - Svi setovi stranica)
3. Odaberite **Text Communication (Komunikacija pomoću teksta)**
4. Odaberite polje **IR Remote Controls (Infracrveni daljinski upravljači)**
5. Odaberite daljinski upravljač da biste ga podesili
6. Odaberite gumb
7. Odaberite **Yes (Da)** da biste dodali naredbu za infracrveno upravljanje
8. Slijedite upute na ekranu

Kada završite, boja gumba će se promijeniti u boju gumba s naredbom, a detaljnije informacije o tome pronađite na stranici za pomoć.

5.4.2.2. Onemogućite gumb za daljinske upravljače

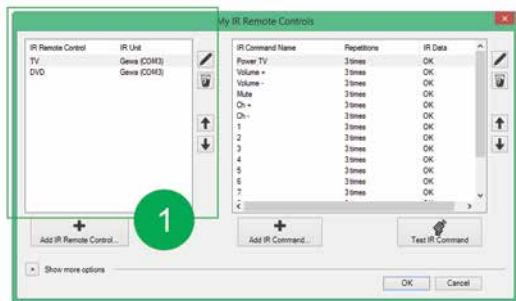
1. Otvorite Brzi izbornik
Više informacija potražite u odjeljku 5.1. *Brzi izbornik*
2. Odaberite (All Page Sets - Svi setovi stranica)
3. Odaberite **Text Communication (Komunikacija pomoću teksta)**
4. Odaberite polje **IR Remote Controls (Infracrveni daljinski upravljači)**
5. Odaberite daljinski upravljač da biste ga podesili
6. Odaberite gumb
7. Odaberite **No (Ne)** da ne biste dodali naredbu za infracrveno upravljanje
8. Odaberite **Yes (Da)** da biste onemogućili gumb
9. Slijedite upute na ekranu

Upute kako aktivirati onemogućeni gumb na setu stranica za daljinsko upravljanje potražite u odjeljku 5.4.2.4. *Uredite, uklonite ili dodajte infracrvene naredbe za infracrveni daljinski upravljač*.

5.4.2.3. Uredite, uklonite i dodajte infracrvene daljinske upravljače

1. Otvorite Brzi izbornik
Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.1. *Brzi izbornik*
2. Odaberite (Advanced Settings - Dodatne postavke)
3. Odaberite polje System (Sustav)

4. Odaberite (My IR Remote Control - Moj infracrveni daljinski upravljač)
Otvorit će se prozor s postavkama My IR Remote Controls (Moji infracrveni daljinski upravljači)

Slika 5.10. My IR Remote Controls - Moji infracrveni daljinski upravljači

5. Odaberite jednu od sljedećih radnji:
 - uredite postojeći infracrveni daljinski upravljač
 - uklonite postojeći infracrveni daljinski upravljač
 - dodajte novi infracrveni daljinski upravljač

5.4.2.3.1. Uredite postojeći infracrveni daljinski upravljač

1. Odaberite jedan od postojećih infracrvenih daljinskih upravljača, vidi na slici 5.10. *My IR Remote Controls - Moji infracrveni daljinski upravljači*
2. Odaberite gumb (Edit the selected IR remote control – Uredite odabrani infracrveni daljinski upravljač), vidi na slici 5.10. *My IR Remote Controls - Moji infracrveni daljinski upravljači*
3. Promijenite naziv
4. Odaberite:
 - **OK** za spremanje
 - **Cancel (Odustani)** da biste odustali.

5.4.2.3.2. Uklonite postojeći infracrveni daljinski upravljač

1. Odaberite jedan od postojećih infracrvenih daljinskih upravljača, vidi na slici 5.10. *My IR Remote Controls - Moji infracrveni daljinski upravljači*.
2. Odaberite gumb (Remove the selected IR remote control – Uklonite odabrani infracrveni daljinski upravljač), vidi na slici 5.10. *My IR Remote Controls - Moji infracrveni daljinski upravljači*.
3. Odaberite:
 - **OK** za spremanje
 - **Cancel (Odustani)** da biste odustali.

5.4.2.3.3. Dodajte novi infracrveni daljinski upravljač

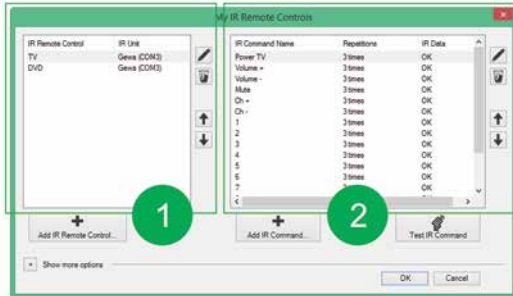
Vidi odjeljak 5.4.2.1. *Snimite infracrvene naredbe za daljinske upravljače* ili

1. Odaberite gumb (Add IR remote control... – Dodajte infracrveni daljinski upravljač...), vidi na slici 5.10. *My IR Remote Controls - Moji infracrveni daljinski upravljači*.
2. Dodijelite naziv daljinskom upravljaču
3. Odaberite:
 - **OK** za spremanje
 - **Cancel (Odustani)** da biste odustali.

5.4.2.4. Uredite, uklonite ili dodajte infracrvene naredbe za infracrveni daljinski upravljač

1. Otvorite Brzi izbornik
Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.1. *Brzi izbornik*.

2. Odaberite (Advanced Settings - Dodatne postavke)
3. Odaberite polje **System (Sustav)**
4. Odaberite (My IR Remote Control - Moji infracrveni daljinski upravljači)
Otvorit će se izbornik s postavkama My IR Remote Controls (Moji infracrveni daljinski upravljači).

Slika 5.11. My IR Remote Controls (Moji infracrveni daljinski upravljači)

5. Odaberite jednu od sljedećih radnji:
 - uredite postojeću naredbu za infracrveni daljinski upravljač
 - uklonite postojeću naredbu za infracrveni daljinski upravljač
 - dodajte novu naredbu za infracrveni daljinski upravljač.

5.4.2.4.1. Uredite postojeću naredbu za infracrveni daljinski upravljač

1. Odaberite jedan od postojećih infracrvenih daljinskih upravljača, vidi na slici 5.10. *My IR Remote Controls - Moji infracrveni daljinski upravljači.*
 2. Odaberite jedan od postojećih naziva za infracrvene daljinske upravljače, vidi na slici 5.10. *My IR Remote Controls - Moji infracrveni daljinski upravljači.*
 3. Odaberite gumb (Edit the selected IR command – Uredite odabranu naredbu za infracrveni daljinski upravljač), vidi na slici 5.10. *My IR Remote Controls - Moji infracrveni daljinski upravljači.*
 4. Moguće je učiniti sljedeće:
 - Promijeniti naziv
 - Promijeniti broj ponavljanja
 - Testirati signal
 - Snimiti signal.
- A. Odaberite gumb (Record – Snimi) da biste snimili signal.
- B. Slijedite upute na ekranu.

Za neke naredbe mora se podesiti više ponavljanja (standard 3) kako bi ih prijemnik izvršio

5. Odaberite:
 - **OK** za spremanje
 - **Cancel (Odustani)** da biste odustali.

5.4.2.4.2. Uklonite postojeću naredbu za infracrveni daljinski upravljač

1. Odaberite jedan od postojećih infracrvenih daljinskih upravljača, vidi na slici 5.11. *My IR Remote Controls - Moji infracrveni daljinski upravljači.*
2. Odaberite jedan od postojećih naziva za infracrvene daljinske upravljače, vidi na slici 5.11. *My IR Remote Controls - Moji infracrveni daljinski upravljači.*
3. Odaberite gumb (Remove the selected IR command – Uklonite odabranu naredbu za infracrveni daljinski upravljač), vidi na slici 5.11. *My IR Remote Controls - Moji infracrveni daljinski upravljači.*
4. Odaberite:
 - **OK** za spremanje
 - **Cancel (Odustani)** da biste odustali.

5.4.2.4.3. Dodajte novu naredbu za infracrveni daljinski upravljač

Vidi odjeljak 5.4.2.1. *Snimite infracrvene naredbe za daljinske upravljače* ili

1. Odaberite jedan od postojećih infracrvenih daljinskih upravljača, vidi **1** na slici 5.11. *My IR Remote Controls - Moji infracrveni daljinski upravljači*.
2. Odaberite gumb (Add IR Command... – Dodajte infracrvenu naredbu...), vidi **2** na slici 5.11. *My IR Remote Controls - Moji infracrveni daljinski upravljači*.
3. Odredite naziv infracrvene naredbe.
4. Podesite broj ponavljanja, standard 3.

Za neke naredbe mora se podesiti više ponavljanja (standard 3) kako bi ih prijemnik izvršio.

5. Odaberite gumb (Record – Snimi) da biste snimili signal.
6. Slijedite upute na ekranu.
7. Odaberite:
 - **OK** za spremanje
 - **Cancel (Odustani)** da biste odustali.

5.4.2.5. Uvezite/Izvezite daljinske upravljače

1. Otvorite Brzi izbornik.
Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.1. *Brzi izbornik*.
2. Odaberite (Advanced Settings – Dodatne postavke).
3. Odaberite polje **System (Sustav)**.
4. Odaberite (My IR Remote Control – Moj infracrveni daljinski upravljač).
Otvorit će se izbornik s postavkama My IR Remote Controls (Moji infracrveni daljinski upravljači).

Slika 5.12. My IR Remote Controls (Moji infracrveni daljinski upravljači)

5. Odaberite gumb (Show more options – Pokaži više opcija).
6. Odaberite gumb Export/Import (Izvoz /Uvoz).
7. Slijedite upute na ekranu.

5.4.3. Mobilno telefoniranje/Bluetooth® na laptopima/tabletima

S aplikacijom Beam za Android 4.4, Communicator 5 možete spojiti na svoj mobilni telefon s Bluetoothom i slati i primati poruke.

5.4.3.1. Spajanje mobilnog telefona

Slijedite ovaj postupak:

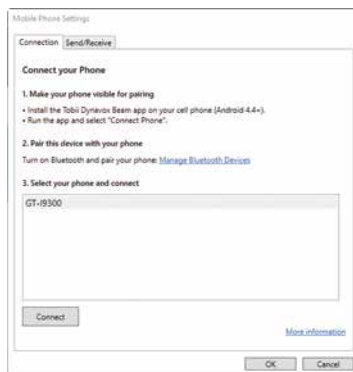
1. Provjerite je li na mobilnom telefonu uključen Bluetooth® i vidljivost (visibility).
2. Otvorite Brzi izbornik.
Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.1. *Brzi izbornik*.

3. Odaberite (Advanced Settings – Dodatne postavke).
4. Odaberite polje **Applications (Aplikacije)**.
5. Odaberite gumb (Mobile Phone - Mobilni telefon).

Slika 5.13. Mobile Phone Settings - Postavke za mobilni telefon

6. Preuzmite i instalirajte Tobii Dynavoxovu aplikaciju Beam na svoj telefon.
7. Pokrenite Tobii Dynavoxovu aplikaciju Beam na svom telefonu.
8. U Tobii Dynavoxovoj aplikaciji Beam na svom telefonu odaberite **Connect Phone (Spoji telefon)**.
9. Uključite Bluetooth na laptopu/tabletu.
10. Uparite svoj laptop/tablet s mobilnim telefonom preko izbornika **Manage Bluetooth Devices (Upravljanje Bluetooth uređajima)** u Windowsima.
11. Kada ste uparili uređaje, na popisu odaberite svoj telefon.

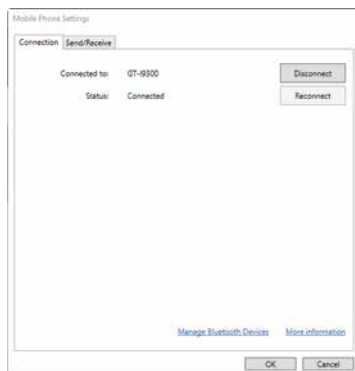
Slika 5.14. Spajanje telefona

12. Odaberite gumb **Connect (Spajanje)**.
13. Odaberite gumb **OK** kada se u dijaloškom okviru pokaže da je telefon spojen na Communicator 5.

5.4.3.2. Prekidanje veze s mobilnim telefonom

1. Otvorite Brzi izbornik.
Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.1. *Brzi izbornik*.
2. Odaberite (Advanced Settings – Dodatne postavke).
3. Odaberite polje **Applications (Aplikacije)**.
4. Odaberite gumb (Mobile Phone - Mobilni telefon).

Slika 5.15. Mobile Phone Settings (Postavke za mobilni telefon)

Odaberite gumb **Disconnect (Prekini vezu)** da biste prekinuli vezu između mobilnog telefona i Communicatora 5.

5.4.3.3. Ponovno spajanje mobilnog telefona

1. Provjerite je li na mobilnom telefonu uključen Bluetooth® i vidljivost.
2. Provjerite je li na laptopu/tabletu uključen Bluetooth® i vidljivost.
3. Otvorite Brzi izbornik.
Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.1. *Brzi izbornik*.
4. Odaberite (Advanced Settings – Dodatne postavke).
5. Odaberite polje **Applications (Aplikacije)**.
6. Odaberite gumb (Mobile Phone - Mobilni telefon).

Slika 5.16. Mobile Phone Settings (Postavke za mobilni telefon)

Odaberite gumb **Reconnect (Ponovno spajanje)** da biste ponovno spojili mobilni telefon na Communicator 5.

5.4.4. Mobilno telefoniranje/Bluetooth® na uređajima Serije I i I+

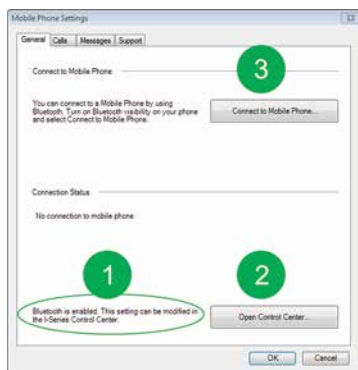
Na uređajima Serije I i I+ s ugrađenim Bluetoothom, može se telefonirati i slati poruke pomoću Bluetootha.

5.4.4.1. Mobilno telefoniranje pomoću Bluetootha®

5.4.4.1.1. Spajanje mobilnog telefona

Slijedite ovaj postupak:

1. Provjerite je li na mobilnom telefonu uključen Bluetooth® i vidljivost.
2. Otvorite Brzi izbornik.
Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.1. *Brzi izbornik*.
3. Odaberite (Advanced Settings – Dodatne postavke).
4. Odaberite polje **Applications (Aplikacije)**.
5. Odaberite gumb (Mobile Phone - Mobilni telefon).

Slika 5.17. Mobile Phone Settings (Postavke za mobilni telefon)

6. Provjerite je li omogućen Bluetooth® u polju **General (Općenito)**, vidi (1).
Ako nije, odaberite gumb **Open Control Center... (Otvori Upravljački centar...)**, vidi (2), da biste promijenili postavke u **Upravljačkom centru Serije I (I-Series Control Center)**. Detaljnije informacije o Upravljačkom centru Serije I potražite u Uputama za korištenje uređaja Serije I.
7. Odaberite gumb **Connect to Mobile Phone... (Spoji se na mobilni telefon...)**, vidi (3).

Slika 5.18. Connect to Mobile Phone (Spoji se na mobilni telefon)

8. Na popisu odaberite mobilni telefon na koji ćete se spojiti, vidi (4), i pritisnite gumb **Connect (Spajanje)**, vidi (5).
Ako telefon nije na popisu, pogledajte prvi korak s ovog popisa, odaberite gumb **Search (Pretraga)**, vidi (6), da biste ponovno potražili mobilni telefon.

Na mobilnom telefonu i u skočnom prozoru na Communicatoru morate odabrati i prihvatiti kôd za uparivanje odabравši **OK** na oba mjesta.

Na svom mobilnom uređaju morate **prihvatiti** zahtjev Serije I za spajanjem na vaše poruke.

9. Provjerite vidi li se odabrani mobilni telefon u polju **General (Općenito)** pod Connection Status (Status veze), vidi **7**.

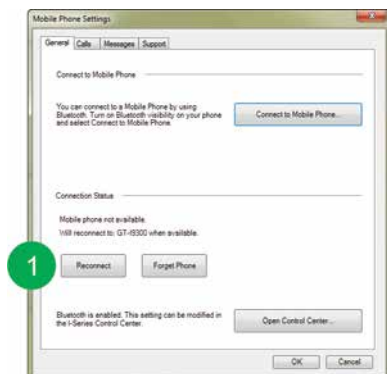

10. Odaberite gumb **OK**, vidi **8**, da biste završili.

5.4.4.1.2. Ponovno se spojite na mobilni telefon

Slijedite ovaj postupak:

1. Provjerite jesu li na mobilnom telefonu uključeni Bluetooth® i vidljivost.
2. Otvorite Brzi izbornik.
Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.1. *Brzi izbornik*.
3. Odaberite (Advanced Settings – Dodatne postavke).
4. Odaberite polje **Applications (Aplikacije)**.
5. Odaberite gumb (Mobile Phone - Mobilni telefon).
6. Odaberite gumb **Reconnect (Ponovno spajanje)**, vidi **1**.

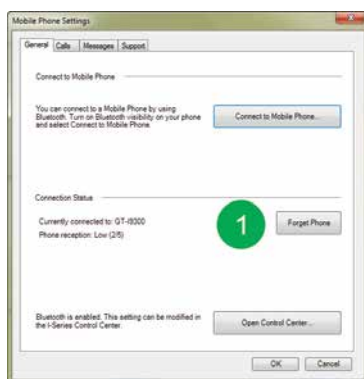

Slika 5.19. Ponovno spajanje na mobilni telefon

5.4.4.1.3. Prekid veze s mobilnim telefonom

Slijedite ovaj postupak:

1. Otvorite Brzi izbornik.
Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.1. *Brzi izbornik*.
2. Odaberite (Advanced Settings – Dodatne postavke).
3. Odaberite polje **Applications (Aplikacije)**.
4. Odaberite gumb (Mobile Phone - Mobilni telefon).
5. Odaberite gumb **Forget Phone (Zaboravi telefon)**, u polju **General (Općenito)**, vidi .

Slika 5.20. Prekid veze s mobilnim telefonom

5.4.4.2. Mobilno telefoniranje/Opće postavke za Bluetooth®

5.4.4.2.1. Postavke poziva

Da biste promijenili postavke poziva, slijedite ovaj postupak:

1. Otvorite Brzi izbornik.
Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.1. *Brzi izbornik*.
2. Odaberite (Advanced Settings – Dodatne postavke).
3. Odaberite polje **Applications (Aplikacije)**.
4. Odaberite gumb (Mobile Phone - Mobilni telefon).
5. Odaberite polje **Calls (Pozivi)**.

5.4.4.2.2. Postavke poruka

Da biste promijenili postavke poruka, slijedite ovaj postupak:

1. Otvorite Brzi izbornik.
Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.1. *Brzi izbornik*.
2. Odaberite (Advanced Settings – Dodatne postavke).
3. Odaberite polje **Applications (Aplikacije)**.
4. Odaberite gumb (Mobile Phone - Mobilni telefon).
5. Odaberite polje **Message (Poruka)**.

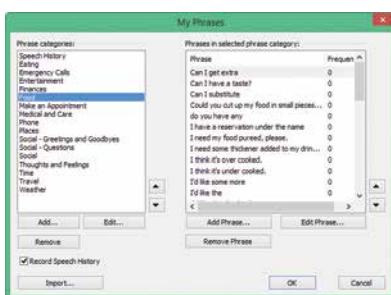
5.4.4.2.3. Povezivanje komunikacije

Da biste počeli bilježiti svu komunikaciju s mobilnim telefonom, slijedite ovaj postupak:

1. Otvorite Brzi izbornik.
Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.1. *Brzi izbornik*.
2. Odaberite (Advanced Settings – Dodatne postavke).
3. Odaberite polje **Applications (Aplikacije)**.
4. Odaberite gumb (Mobile Phone - Mobilni telefon).
5. Odaberite polje **Support (Podrška)**.

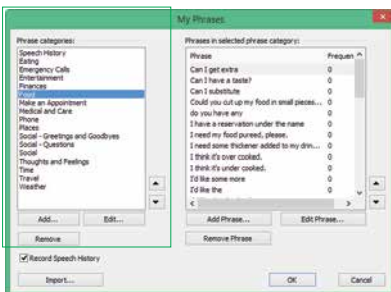
5.4.5. My Phrases (Moje fraze)

U prozoru My Phrases (Moje fraze) možete uređivati sve fraze i pohranjenu Povijest komunikacije.

Stranica je podijeljena na dva stupca, lijevo su fraze po kategorijama, a desno sve fraze jedne kategorije.

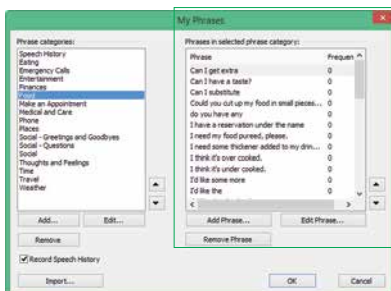
5.4.5.1. Kategorije

Odaberite jedan od gumba s lijeve strane da biste:

- dodali novu kategoriju - **Add (Dodaj)**
- Uredili postojeću kategoriju - **Edit (Uredi)**
- Uklonili kategoriju - **Remove (Ukloni)**.

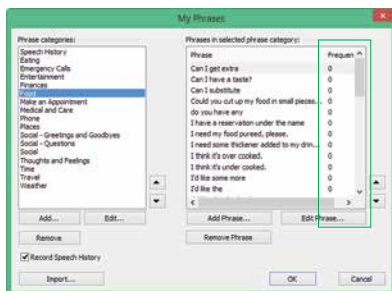
5.4.5.2. Fraze

Odaberite jedan od gumba s desne strane da biste:

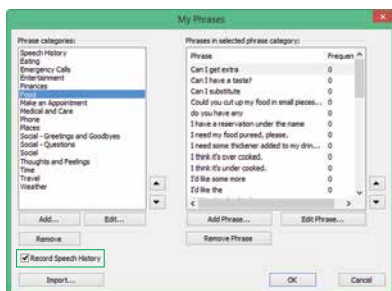
- dodali novu frazu - **Add (Dodaj)**
- Uredili postojeću frazu – **Edit (Uredi)**
- Uklonili frazu – **Remove (Ukloni)**.

Također možete vidjeti koliko je često neka fraza korištena u stupcu Frequency (Učestalost) s desne strane.

5.4.5.3. Record Speech History (Snimi Povijest komunikacije)

Record Speech History (Snimi Povijest komunikacije) – označite potvrdni kvadratić da biste omogućili ovu stavku. Snimite i spremite svoje razgovore za brz i lak pristup prethodno izgovorenim riječima i rečenicama.

5.5. Izrada sigurnosnih kopija i uvoz i izvoz setova stranica

5.5.1. izrada sigurnosnih kopija za vaše podatke i setove stranica

Izuzetno je važno raditi sigurnosne kopije **personaliziranih** setova stranica i korisničkih podataka (kontakata, fraza, postavki i sl.).

Ne zaboravite ovo redovito raditi, kao i svaki put kada radite značajne izmjene korisničkih setova stranica. Ovako ćete **uštedjeti vrijeme**, ali i pohraniti **osobne stranice** korisnika u slučaju da ih treba ponovno instalirati.

Da biste napravili sigurnosnu kopiju:

1. Otvorite Brzi izbornik.
Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.1. *Brzi izbornik*.
2. Odaberite (Advanced Settings – Dodatne postavke).
3. Odaberite polje **User Settings (Korisničke postavke)**.
4. Odaberite gumb (Import/Export – Uvoz/Izvoz) koji će otvoriti čarobnjaka koji će vam pomoći.
5. Odaberite **Export selected settings and data (Izvezi odabrane postavke i podatke)**.

6. Odaberite **Next (Dalje)**.
7. Odaberite **Standard Export (Standardni izvoz)**.
Standardni izvoz je obično dovoljan i prikupit će sve korisničke setove stranica, postavke, snimljene zvukove, fraze, kontakte, rječnike i gramatičke postavke.
8. Odaberite **Next (Dalje)**.
9. **Nadjenite ime arhivi** – obično je to korisničko ime.
10. Važno je odabrati kamo **spremiti** ovu sigurnosnu kopiju. Preporučujemo da je spremite na **neko drugo računalo**, vanjsku USB **memoriju** ili na **CD**. Na taj će način biti na sigurnome i spremna za uvoz ako vam bude potrebna.

5.5.2. Izvoz setova stranica i podataka

Da biste izvezli korisničke stranice i postavke za korištenje na drugom računalu ili komunikacijskom uređaju, slijedite korake iz odjeljka 5.5.1. *Izrada sigurnosnih kopija za vaše podatke i setove stranica*.

Nemojte zaboraviti pohraniti sigurnosnu kopiju na USB stick.

5.5.3. Uvoz setova stranica i podataka

Da biste uvezli sigurnosnu kopiju

1. Otvorite Brzi izbornik.
Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.1. *Brzi izbornik*.
2. Odaberite (Advanced Settings – Dodatne postavke).
3. Odaberite polje **User Settings (Korisničke postavke)**.
4. Odaberite gumb (Import/Export – Uvoz/Izvoz) koji će otvoriti čarobnjaka koji će vam pomoći.
5. Odaberite **Import selected settings and data (Uvezi odabrane postavke i podatke)**.

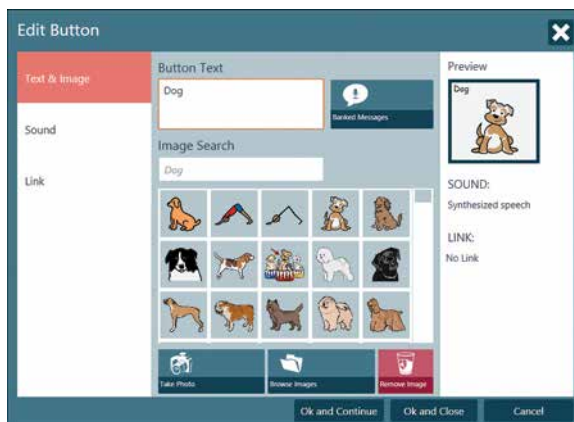
6. **Pregledajte** računalo da biste odabrali datoteke za uvoz.
Podaci mogu biti na CD-u ili memorijskom uređaju na kojemu ste pohranili ili pomoću kojega ste prenijeli podatke.
7. Odaberite **Full import (Cjeloviti uvoz)**.
8. Sada možete odlučiti na kojeg ćete **korisnika** primijeniti ove setove stranica i postavke:
 - Postojećeg korisnika
 - Novog korisnika
9. Ako je potrebno, kasnije možete promijeniti korisnike.

6. Edit Button (Uredi gumb)

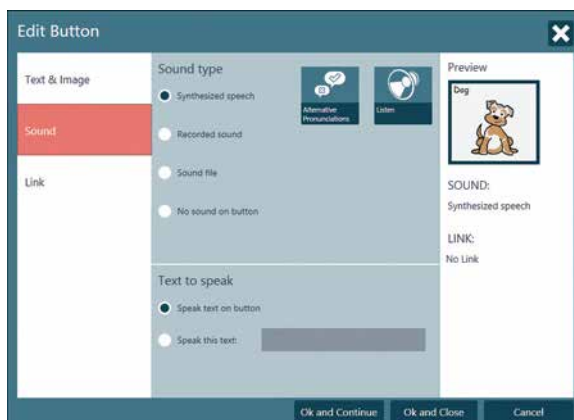
Alat Edit button (Uredi gumb) koristite za brzu promjenu sadržaja gumba. Da biste istovremeno promijenili nekoliko gumba ili za napredno uređivanje, koristite Edit View (Uredi prikaz). Detaljnije informacije potražite u odjeljku 7 *Edit View*.

Da biste promijenili neki gumb na stranici, slijedite ove korake:

1. Otvorite Brzi izbornik.
Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.1. *Brzi izbornik*.
2. Odaberite gumb (Edit Button – Uredi gumb).
Oko svih gumba koji se mogu uređivati pojavit će se crveni obrub .
3. Odaberite gumb koji želite urediti.
Pojavit će se alat Edit button (Uredi gumb):

4. Na polju **Text & Image (Tekst i slika)** možete:
 - Promijeniti/dodati tekst gumba
 - Da biste dodali pohranjenu poruku, odaberite gumb (Banked Message – Pohranjena poruka).
Detaljnije informacije potražite u odjeljku 6.1. *Banked Messages (Pohranjene poruke)*.
 - Pretraživati slike (Image Search)
 - Da biste napravili sliku, odaberite gumb (Take photo - Slikaj).
 - Da biste potražili sliku, odaberite gumb (Browse Images – Pregledaj slike).
 - Da biste uklonili sliku, odaberite gumb (Remove Image – Ukloni sliku).
5. Na polju **Sound (Zvuk)** možete:

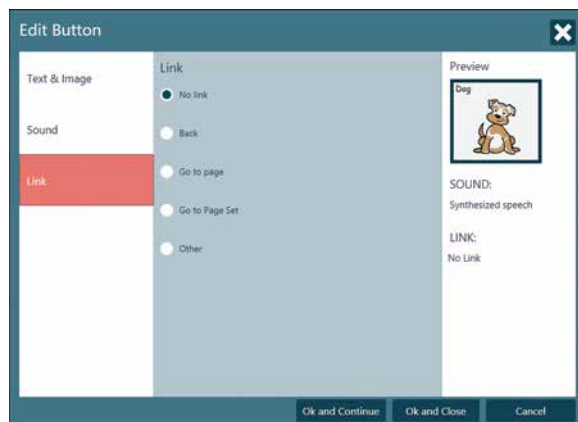
Podešavati tip zvuka

- Synthesized speech (Sintetizirani govor)
 - Da biste promijenili izgovor, odaberite gumb (Alternative Pronunciations – Alternativni izgovori).
 - Da biste poslušali zvuk, odaberite gumb (Listen - Poslušaj).
- Recorded sound (Snimljeni zvuk)
 - Da biste snimili zvuk, odaberite gumb (Record sound – Snimi zvuk).
 - Da biste poslušali snimljeni zvuk, odaberite gumb (Listen - Poslušaj).
- Sound file (Audio datoteka)
 - Da biste potražili zvuk koji želite, odaberite gumb (Browse for sound – Potraži zvuk).
- No sound on button (Gumb bez zvuka)
 - Da bi gumb bio bez zvuka, odaberite opciju **No sound on button (Gumb bez zvuka)**.

Pretvoriti tekst u govor

- Odaberite „Speak text on button“ („Izgovor teksta na gumbu“) da biste dobili izgovor teksta na određenom gumbu.
- Odaberite „Speak this text:“ („Izgovori ovaj tekst:“) i napišite tekst koji treba izgovoriti pri odabiru tog gumba.

6. Opcije koje nudi polje **Link (Veza)**:

- No link (Bez veze)
 - Ako bi odabir trebao ostati na istoj stranici/setu stranica, odaberite opciju **No link (Bez veze)**.
- Back (Natrag)
 - Ako bi odabir gumba trebao odvesti korisnika na prethodnu stranicu/set stranica, odaberite opciju **Back (Natrag)**.
- Go to page (Idi na stranicu)
 - Za odlazak na stranicu unutar istog seta stranica, odaberite opciju **Go to Page (Idi na stranicu)** i odaberite stranicu na koju treba ići.
- Go to Page Set (Idi na set stranica)
 - Za odlazak na novi set stranica, odaberite opciju **Go to Page Set (Idi na set stranica)**, a zatim odaberite (Browse for page sets – Potraži setove stranica)
- Other (Drugo)
 - Da biste došli do još opcija povezivanja, odaberite opciju **Other (Drugo)**, a zatim odaberite neku radnju s padajućeg izbornika.

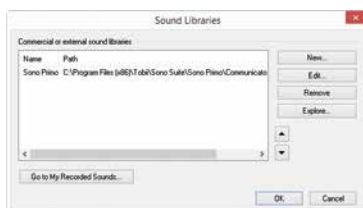
6.1. Banked Messages (Pohranjene poruke)

Uz opciju Banked messages (Pohranjene poruke), korisnik može uvoziti svoje snimljene poruke/fraze. Na stranici myTobiiDynavox.com postoji funkcija pomoću koje možete snimati i pohranjivati svoje glasovne poruke/fraze, a zatim izvoziti pohranjene poruke i uvoziti ih na Communicator 5.

6.1.1. Uvezite pohranjene poruke

Da biste uvezli pohranjene poruke na Communicator 5, slijedite ovaj postupak:

1. Otvorite Brzi izbornik.
Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.1. *Brzi izbornik*.
2. Odaberite (Advanced Settings – Dodatne postavke).
3. Odaberite polje **Sound (Zvuk)**.
4. Odaberite Sound Libraries (Zvučne biblioteke).
5. Odaberite gumb **New... (Novo...)**.

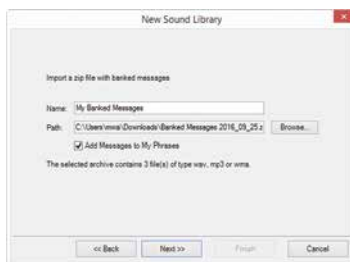

6. Provjerite je li odabrana opcija **Import a zip file with banked messages (Uvezi .zip datoteku s pohranjenim porukama)**.

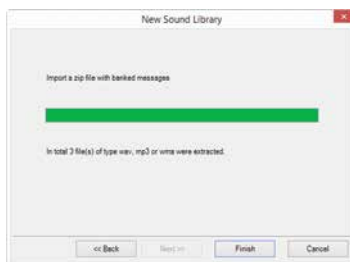

Odaberite gumb **Next>> (Dalje>>)**.

7. Nadjenite ime novoj zvučnoj biblioteci.

8. Potražite datoteku koju želite uvesti (Browse).
9. Označite potvrdni kvadratić **Add Messages to My Phrases (Dodaj poruke u Moje fraze)** da biste pridodali uvezene poruke u My Phrases (Moje fraze).
10. Odaberite gumb **Next>> (Dalje>>)**.
11. Odaberite gumb **Finish (Završi)** kada završite s uvozom.

12. Uvezena zvučna biblioteka bit će prikazana na popisu.

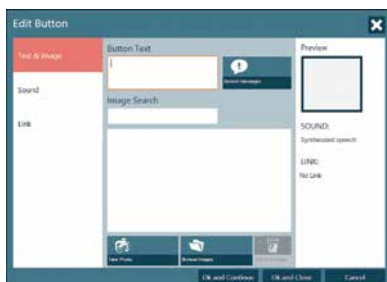
13. Odaberite **OK** za povratak u Advanced Settings (Dodatne postavke).

6.1.2. Dodajte pohranjenu poruku

1. Idite na set stranica koji želite urediti.
2. Otvorite Brzi izbornik.
Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.1. *Brzi izbornik*.
3. Odaberite gumb (Edit Button – Uredi gumb).
Svi gumbi koje se može urediti bit će označeni crvenom bojom .
4. Odaberite gumb koji želite promijeniti.
Otvorit će se alat Edit button (Uredi gumb):

Slika 6.1. Postojeći gumb

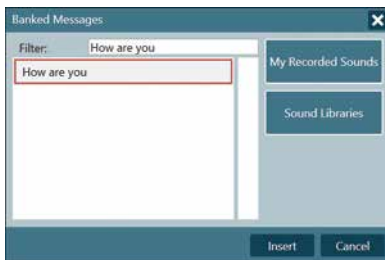

Slika 6.2. Novi gumb

5. Ispišite tekst koji će biti na gumbu u polju Button Text (Tekst gumba).

6. Odaberite gumb (Banked Messages – Pohranjene poruke).
7. S popisa odaberite svoju poruku. Popis je filtriran prema onome što ste unijeli u prozor Button Text (Tekst gumba).

8. Odaberite gumb **Insert (Umetni)**.
9. Ako je potrebno, odaberite simbol uz svoju poruku.

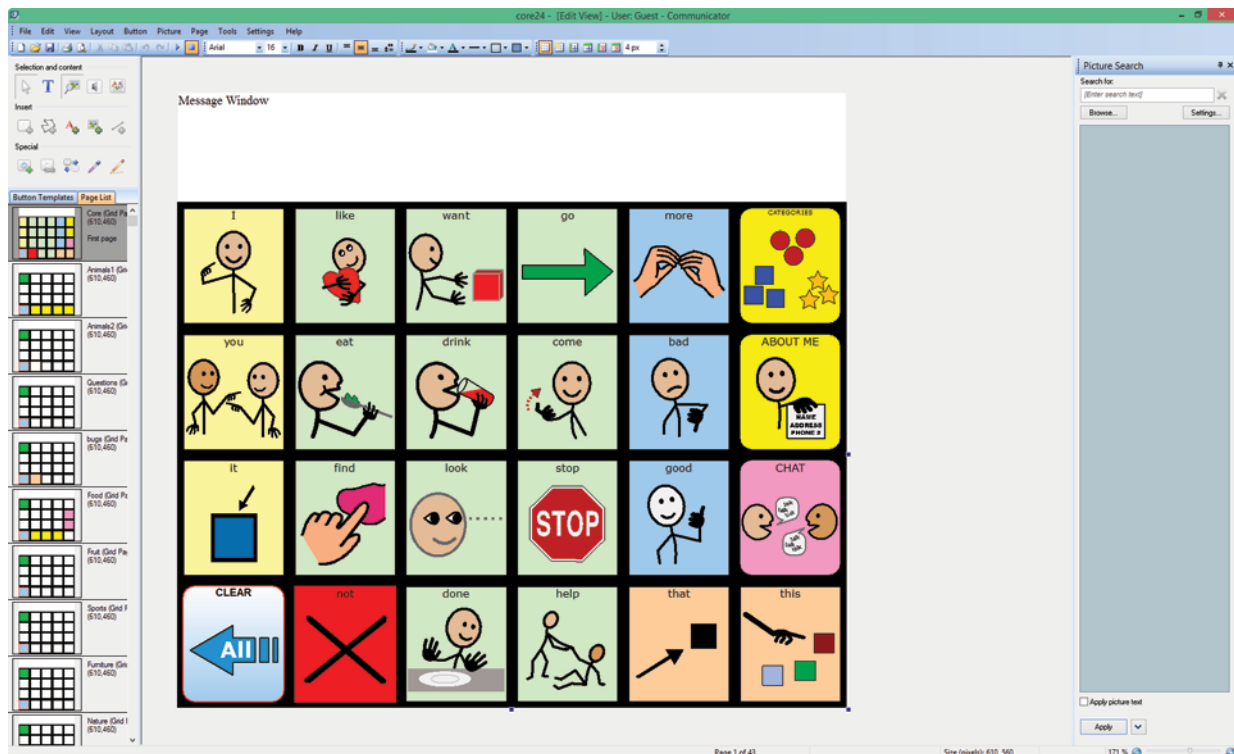
10. Odaberite:
- **OK and Continue (OK i nastavi)** da biste spremili gumb i mogli odabrati novi gumb koji želite urediti.
 - **OK and Close (OK i zatvori)** da biste završili.

7. Edit View (Uredi prikaz)

Edit View je **prikaz** koji omogućuje uređivanje postojećih gumba i stranica ili **izradu novih** stranica. Pritiskom na gumb neće biti moguće dobiti nikakvu radnju, zvuk i sl. U ovom prikazu možete promijeniti sve **postavke**.

Da biste pristupili funkciji Edit View

- Idite na Brzi izbornik, vidi odjeljak 5.1. *Brzi izbornik* i odaberite gumb (Edit Page Set – Uredi set stranica).
- Na tipkovnici istovremeno pritisnite tipke **Shift + F5**.

Slika 7.1. Edit View (Uredi prikaz)

1. Radni prostor ili prozor za uređivanje: ovdje možete stvarati/uređivati svoje stranice.
2. Alati za uređivanje: posebni alati za jednostavan dizajn stranica – dodavanje gumba, veza, teksta, slika i sl.
3. Popis stranica (Page List): pregled svih stranica u setu. Desnim klikom na ovo imate pristup svim postavkama stranica.
4. Obrasci za gumb (Button Templates): popis korisnih već gotovih obrazaca za gumb.
5. Alat za tablicu: primijenite automatski raspored gumba na stranicu.
6. Postavke za izgled gumba: promijenite izgled gumba – oblik, boju, obrub i sl.
7. Traka izbornika: u ovim izbornicima su dostupne postavke i alati.

Detaljnije informacije o načinu rada Edit View potražite u dokumentu Making Your Own Page Sets (Izradite svoje setove stranica) na stranici www.TobiiDynavox.com ili www.myTobiiDynavox.com.

7.1. Promjena gumba u načinu rada Edit View (Uredi prikaz)

1. Provjerite jeste li u načinu rada Edit View (Uredi prikaz).
2. Odaberite gumb koji želite promijeniti.
3. **Alat za tekst, sliku ili zvuk.**

Odaberite

- alat (Insert Text – Unesi tekst) da biste promijenili tekst
- alat (Insert Pictures – Unesi slike) da biste promijenili sliku
- alat (Sound - Zvuk) da biste promijenili zvuk
- alat (Edit a button's content – Uredite sadržaj gumba).

Ovdje možete promijeniti **tekst, simbol ili sliku gumba**, kao i ono što gumb „izgovara“ kada ga se pritisne – sve na jednome mjestu.

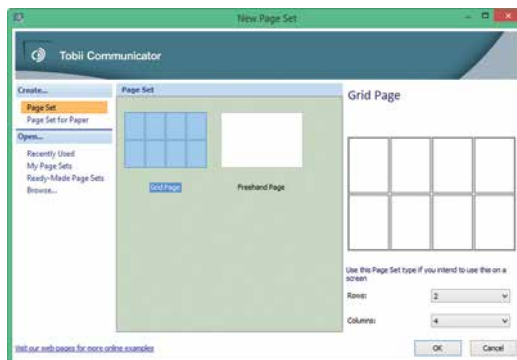
4. Kada uređujete gumb, provjerite **koji je alat** odabran. Da biste kliknuli na gumb, trebat će vam alat (Select - Odaberi), a za unos teksta trebat će vam alat (Insert Text – Unesi tekst).

7.2. Izrada nove stranice i dodavanje gumba

7.2.1. Izrada novog seta stranica

Da biste izradili novi set stranica

1. Otvorite Brzi izbornik.
Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.1. *Brzi izbornik*.
2. Odaberite gumb (Create New Page Set – Izradi novi set stranica) da biste otvorili **dijaloški okvir New Page Set (Novi set stranica)**.

Slika 7.2. Dijaloški okvir New Page Set (Novi set stranica)

3. Odaberite jednu od sljedećih opcija:
 - Create... (Izradi...)
 - Page Set (Set stranica)
 - Page Set for paper (Set stranica za papir)
 - Open... (Otvori...)
 - Recently used (Nedavno korišteno)
 - My Page Sets (Moji setovi stranica)
 - Ready-Made Page Sets (Gotovi setovi stranica)
 - Browse... (Pregledaj...)

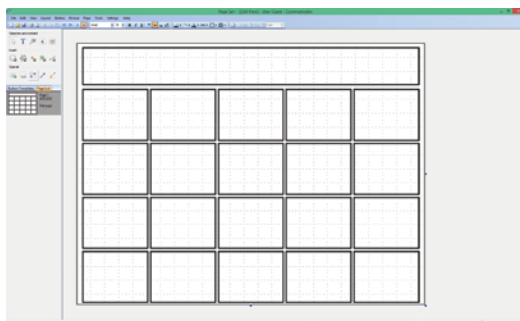
7.2.2. Izrada novih gumba

U dijaloškom okviru **New Page Set (Novi set stranica)** korisnik može kreirati pravilni tablični ili slobodno iscrtani set stranica za ispis ili prikaz na ekranu.

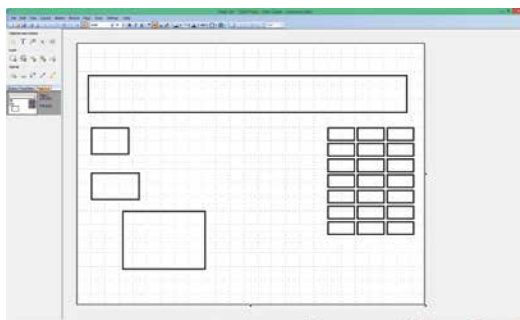
1. Da biste **nacrtali svoje** gumbе: Odaberite alat (Insert Button – Umetni gumb) i dodajte gumbе na svoju stranicu dijagonalno povlačeći miš od gornjeg lijevog do donjeg desnog ugla ekrana. Kliknite i povlačite da biste pomicali te mijenjali oblik ili veličinu gumba.

Ovo je moguće samo na slobodno iscrtanim stranicama; na tabličnim stranicama gumbi se kreiraju određivanjem broja stupaca i redaka.

2. Da biste napravili **tablicu gumba**: na praznoj stranici odaberite alat **Apply Grid (Primijeni tablicu)**. Dodajte ili uklonite stupce ili retke pomoću susjednih ikona.
3. Klikom ili povlačenjem gumba možete im promijeniti veličinu ili zamijeniti mjesta. Imajte na umu da možete jednostavno i kopirati gumb s već postojeće stranice i zalijepiti ga na svoju stranicu.

7.2.3. Dodavanje slika /simbola, teksta ili zvuka

Odaberite svoj **gumb** pomoću alata (Select - Odaberi), a zatim kliknite na:

- (Insert Text – Umetni tekst)
- Potražite alate (Insert Pictures/Symbols – Umetnite slike/simbole) i (Edit picture – Uredi sliku)
- uz pomoć (Picture - Slika) i/ili (Text - Tekst) gumbu se može dodati više od jednog elementa
- Ili pristupite drugim opcijama **sound/message (zvuk/poruka)**

7.2.4. Edit Picture Tool (Alat za uređivanje slika)

Uz pomoć alata za uređivanje slika moguće je mijenjati simbole/slike, na primjer crtati, mijenjati boje, rotirati i sl.

7.2.5. Gumbi – Osnove

Uz pomoć ikona za uređivanje možete mijenjati boju gumba, širinu obruba, oblik i sl.

- Da biste promijenili **veličinu** gumba, odaberite gumb i povlačenjem namjestite veličinu obruba.
- Za **pomicanje gumba**: na **tabličnoj stranici** **povucite** gumb koji želite pomaknuti na novu lokaciju. Automatski će **zamijeniti mjesto** s gumbom koji se dotad ondje nalazio. Na stranici **bez tablične osnove** možete slobodno pomicati gumbe, ali oni neće automatski mijenjati mjesta.
- Možete izraditi gumbe gotovo svih **oblika** pomoću alata (Polygon - Mnogokut). Odaberite alat, a zatim klikom označite svaku točku oblika koji želite napraviti.
- Korisni vam mogu biti i **skriveni gumbi** (da biste gumb sakrili umjesto da ga izbrišete) ili **gumbi koji se ne mogu odabrati** (da bi vidljivi gumbi bili nedostupni). Gumbi koji se ne mogu odabrati preskaču se kod skeniranja. Desnim klikom odaberite neki gumb, zatim odaberite **Button (Gumb)**, a zatim **Hidden (Skriveni)** ili **Non-selectable (Ne može se odabrati)**.
- Alati (Static Text – Statični tekst) i (Static Pictures – Statične slike) su gumbi koji se po automatizmu **ne mogu odabrati**. Služe za podučavanje ili u dekorativne svrhe.

7.2.6. Dodavanje nove stranice setu stranica

Postoje dva načina za dodavanje nove stranice setu stranica

- Odaberite **Page (Stranica)** iz izbornika na vrhu ekrana, a zatim **New Page (Nova stranica)**.
- Desnim klikom kliknite na postojeću stranicu na popisu stranica (**Page List**), a zatim odaberite **New Page (Nova stranica)**. Ovdje se može napraviti i kopiju stranice ili stranicu izbrisati.

7.2.7. Spremanje setova stranica

Odaberite **File (Datoteka)**, a zatim **Save (Spremi)**. Ako se radi o novom setu stranica, od vas će se tražiti da mu **nadjenete ime**. Uvijek ga spremite u ispravnoj korisničkoj mapi **My Page Sets (Moji setovi stranica)**. Ako niste dodali više korisnika, unaprijed je zadano korisničko ime Guest (Gost).

7.3. Message Window (Prozor za poruke)

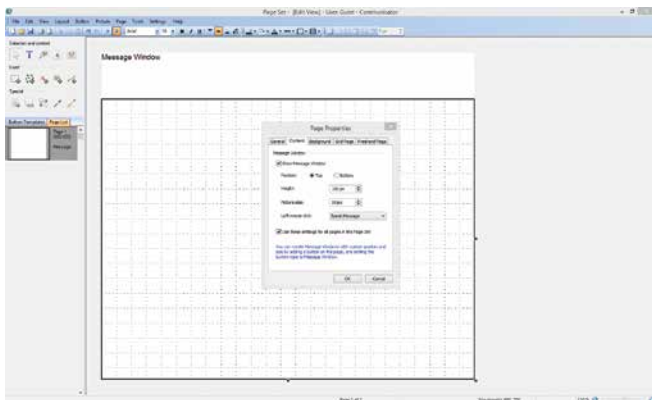
U **prozoru za poruke** korisnik može složiti više simbola ili riječi u rečenice. U njemu se mogu nalaziti tekstualne ili simboličke poruke (ili oboje).

Prozor za poruke (Message Window) može se napraviti na dva načina:

- Pomoću izbornika Page Properties (Svojstva stranice)
- Kreiranjem gumba Message Window (Prozor za poruke).

7.3.1. Korištenje funkcije Page Properties (Svojstva stranice)

1. Otvorite stranicu na kojoj želite dodati prozor za poruke (Message Window)
2. Odaberite stranicu
3. Odaberite Page properties (Svojstva stranice)
4. Odaberite polje Content (Sadržaj)
5. Označite potvrdni kvadratić uz opciju „Show Message Window“ („Pokaži prozor za poruke“).

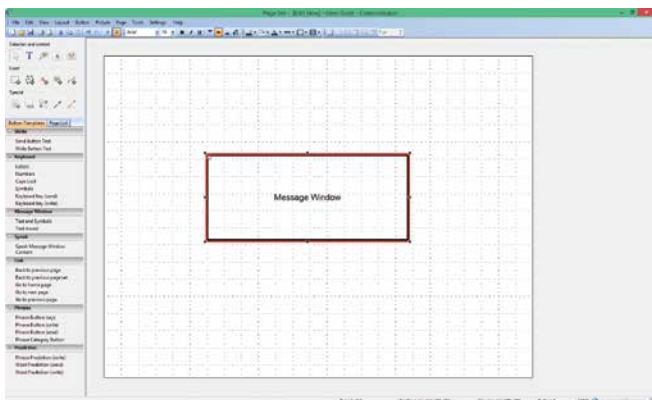

U ovom polju ima još korisnih postavki za prozor za poruke:

- **Položaj** (na vrhu ili dnu stranice)
- **Veličina**
- **Radnje** za prozor za poruke
- **Veličina simbola** ili slika u prozoru za poruke
- Hoće li se ove postavke primjenjivati na svaku stranicu u setu.

7.3.2. Izrada gumba Message Window (Prozor za poruke)

1. Otvorite stranicu na kojoj želite dodati prozor za poruke (Message Window).
2. Ubacite gumb pomoću alata (Insert Button – Umetni gumb). Veličinu, oblik i položaj možete mu odabrati po želji.
3. U polju **Button Templates (Obrasci za gumb)**, u odjeljku **Message Window (Prozor za poruke)**, naći ćete gotove obrasce za gumb.
4. Kliknite na svoj gumb.
5. S popisa obrazaca odaberite željenu opciju – prozor s tekstom i simbolima (**Text and Symbol**) ili samo s tekstom (**Text**).

Vaš gumb će automatski dobiti oznaku i mali „zubić“ u gornjem lijevom kutu da se vidi da je to sada prozor za poruke.

7.3.3. Primjena

Nakon što ste napravili prozor za poruke, provjerite znaju li gumbi na vašoj stranici „razgovarati“ s njime. Odaberite sve gumbе s tekstom ili simbolima koje želite poslati u prozor za poruke. Najefikasnije je istodobno odabrati više gumba (pomoću uobičajenih radnji mišem ili kraticama na tipkovnici u Windowsima).

U polju **Button Templates (Obrasci za gumbе)**, pod odjeljkom **Write (Piši)**, naći ćete dva predloška za gumbе. Odaberite **Write Button Text (Piši tekst gumba)**. Da biste isprobali rade li, **pritisnite F5 (za Run View – Pokreni prikaz)** i kliknite na gumb.

Da biste se vratili u **Edit View (Uredi prikaz)**:

1. Otvorite Brzi izbornik
Detaljnije informacije potražite u odjeljku 5.1.*Brzi izbornik*.
2. Odaberite gumb (Edit Page Set – Uredi set stranica).

7.3.4. Slanje druge poruke u prozor za poruke

Prozor za poruke može ispisati ili izgovoriti i nešto što nije vidljivo/ispisano na gumbu. Možete se odlučiti i da na gumbu ne bude napisano ništa.

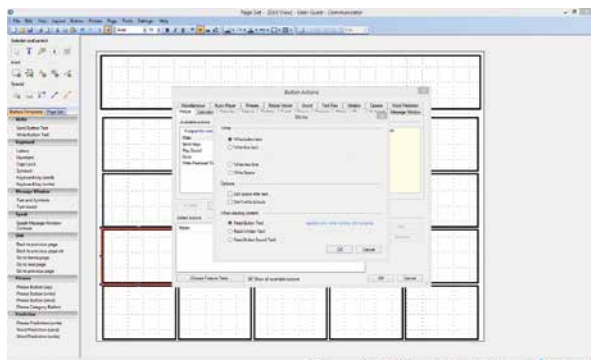
Da biste **promijenili tekst** koji se šalje u prozor za poruke:

1. Odaberite gumb čiju poruku želite promijeniti
2. Odaberite alat (Smart Button Type and Actions – Pametni gumbi, tipovi i radnje)
3. Odaberite **Properties (Svojstva)** da biste otvorili dijaloški okvir **Write (Piši)**.
Ovdje možete upisati alternativni tekst koji želite poslati prozoru za poruke.
4. Da biste promijenili ono što se izgovara: odaberite gumb i koristite alat Sound (Zvuk). Time ćete promijeniti tekst koji se izgovara aktivacijom gumba.
5. Da biste promijenili ono što se izgovara u prozoru za poruke: odaberite gumb, idite u postavke radnje Write (Piši) i odaberite odgovarajuću opciju u odjeljku „When reading content“ („Pri čitanju sadržaja“).

7.3.5. Uređivanje sadržaja prozora za poruke... i još mnogo toga

Da biste napravili gumbе koji brišu, izgovaraju tekst, pomiču kursor unutar poruke i slično:

1. Stvorite novi gumb.
2. Desnom tipkom miša kliknite na novi gumb.
3. Odaberite **Button Actions (Radnje gumba)**.
4. Odaberite polje **Message Window (Prozor za poruke)**.
Pojavit će se popis radnji koje možete „pridodati“ gumbu – iskušajte ih da vidite što sve rade.
5. Odaberite neku radnju da bi vam se pokazao njezin opis.
6. Odaberite **Add (Dodaj)**.

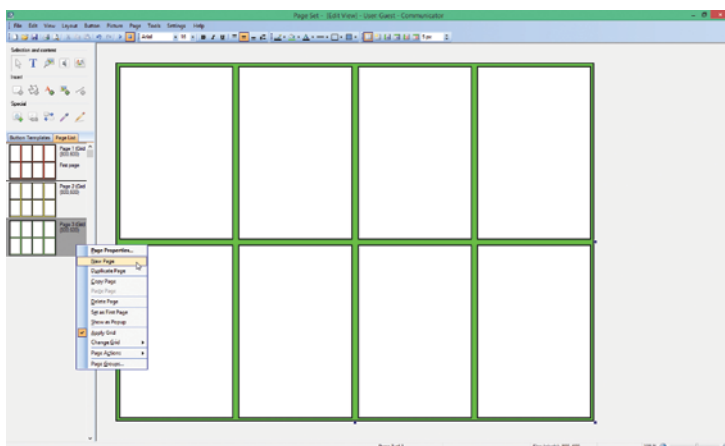

7.4. Navigacija i povezivanje stranica

Ako u setu stranica nije samo jedna stranica te korisnik mora ići s jedne stranice na drugu, trebat će vam gumbi koji mogu ostvariti te veze. Na primjer, gumb s oznakom „Hrana“ može voditi do stranice s korisnikovom omiljenom hranom.

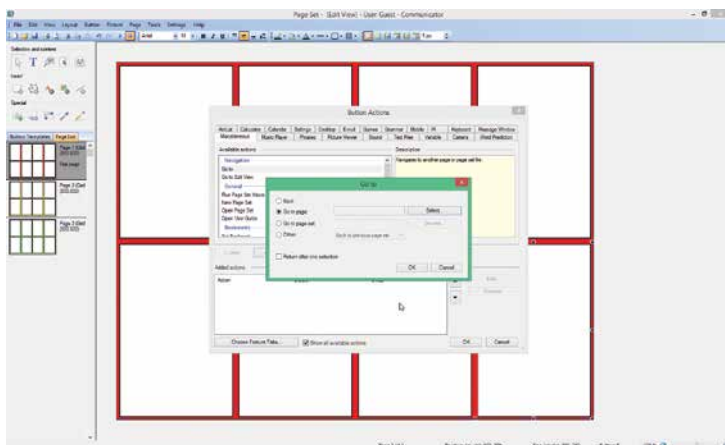
7.4.1. Izrada gumba za povezivanje

1. Prije nego što počnete dodavati poveznice na gumb, napravite sve stranice na koje/s kojih se želite povezati.

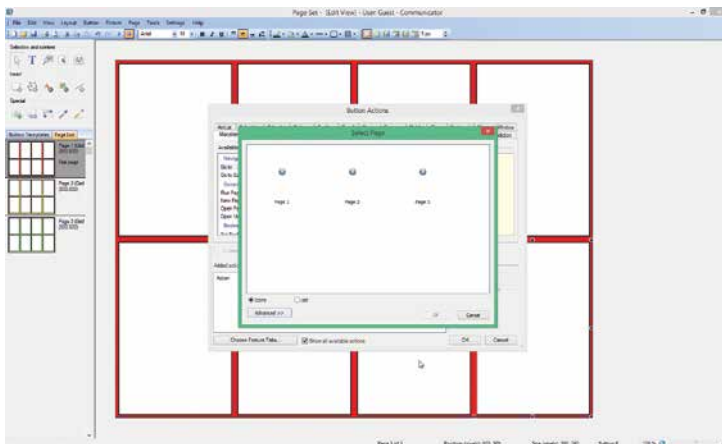
Nove stranice mogu se dodavati desnim klikom na stranicu koja se nalazi na popisu stranica (**Page List**), koji se nalazi lijevo od prozora za uređivanje, odabirom opcije **New Page (Nova stranica)**.

2. Odaberite gumb na koji želite dodati poveznicu.
3. Odaberite alat (Add Links – Dodajte veze) ili desnim klikom kliknite na gumb.
4. Odaberite **Button Actions (Akcije za gumb)**.
5. Odaberite polje **Miscellaneous (Ostalo)**.
6. Odaberite opciju **Go to (Idi na)**.

7. Odaberite gumb **Select... (Odaberi...)**.

Odabirom ovog gumba otvorit će se prozor u kojemu se vide sve stranice **ovog** seta stranica koje možete odabrati.

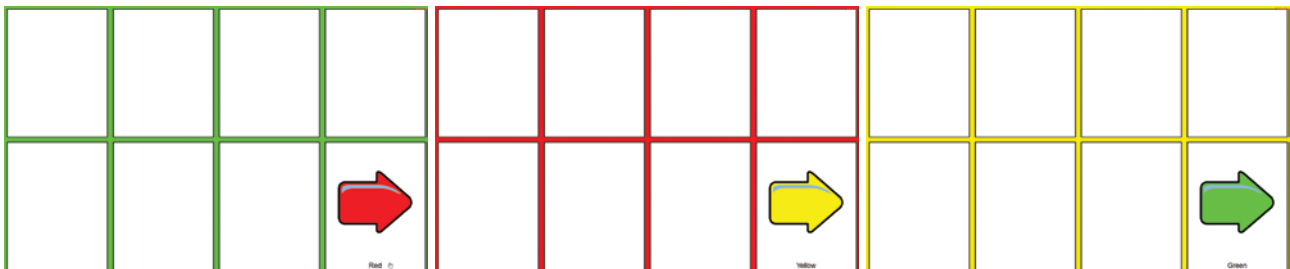

Imajte na umu da postoje i **gotovi obrasci za gumb** za neke uobičajene veze – pogledajte popis lijevo od prozora za uređivanje.

7.4.2. Principi povezivanja

Dosljedno smještanje svih gumba za povezivanje na svaku stranicu pomoći će korisniku da nauči gdje može očekivati gumb za navigaciju. Možda ćete ih poželjeti smjestiti onamo gdje ih korisnik neće moći nehotice pritisnuti, ili pak na lako dostupno mjesto ako korisnik bude često poželio koristiti navigaciju.

Gumbi za povezivanje mogu **izgledati** kako god želite, ali moglo bi biti korisno slikom ili tekstom aludirati na sadržaj sljedeće stranice. To se može postići i **bojama** – na primjer, plavi gumb za povezivanje može povezivati sa stranicom s plavom pozadinom i sl.

7.4.3. Povezivanje s drugim setovima stranica

Možete se povezati i s drugim **setom stranica**, a ne samo s drugom stranicom unutar **istog** seta stranica. Na primjer, korisnik može imati svoju „početnu“ stranicu koja je povezana sa setom stranica za komunikaciju, stranicom s igricama, daljinskim upravljanjem i sl.

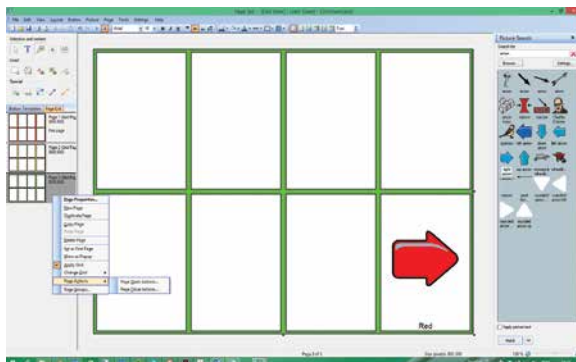
Za bilo koju vezu učinite sljedeće:

1. Odaberite gumb kojemu želite dodati vezu.
2. Odaberite alat (Add Links – Dodaj veze).
3. Odaberite **Go to Page Set (Idi na set stranica)**.
4. Odaberite **Browse (Pregledaj)** da dođete do seta stranica na koji se želite povezati.
5. Odaberite neki od gotovih setova stranica, a ako ste izradili svoje, naći ćete ih u mapi **My Page Sets (Moji setovi stranica)**.

7.4.4. Radnje kod otvaranja ili zatvaranja stranice

Možda ćete htjeti da se pokrene neka radnja svaki put kada se stranica otvori ili zatvori. Možda, na primjer, želite zaustaviti sve aktivne zvukove kada korisnik napusti stranicu na kojoj se nalazi.

1. **Desnim klikom** kliknite na stranicu na popisu stranica **Page List** koji se nalazi lijevo od prozora za uređivanje.
2. Odaberite **Page Actions (Radnje za stranicu)**.
3. Odaberite
 - **Page Open Actions (Radnje kod otvaranja stranice)**
 - **Page Close Actions (Radnje kod zatvaranja stranice)**.

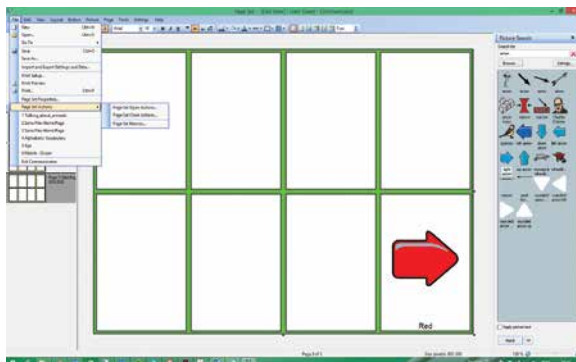
U ovom primjeru

4. Odaberite **Page Close Actions (Radnje kod zatvaranja stranice)**.
5. Odaberite polje **Sound (Zvuk)**.
6. Odaberite **Stop Playing (Zaustavi reprodukciju)**.
7. Odaberite **Add (Dodaj)**.
Svaki put kada se ova stranica zatvori (tj. kada gumb prekine vezu s ovom stranicom) prestat će svi zvukovi.
8. Odaberite **OK**.

7.4.5. Radnje kod otvaranja ili zatvaranja seta stranica

Kao i u odjeljku 7.4.4. *Radnje kod otvaranja ili zatvaranja stranice*, možda ćete htjeti da se pokrene neka radnja svaki put kada se otvori ili zatvori novi set stranica. Možda, na primjer, želite ukloniti izbrisane poruke svaki put kada korisnik zatvori set stranica za tekstualne poruke.

1. Odaberite **File (Datoteka)**.
2. Odaberite **Page Set Actions (Radnje za setove stranica)**.
3. Odaberite
 - **Page Set Open Actions (Radnje kod otvaranja seta stranica)**
 - **Page Set Close Actions (Radnje kod zatvaranja seta stranica)**.

U ovom primjeru

4. Odaberite **Page Close Actions (Radnje kod zatvaranja seta stranica)**.
5. Odaberite polje **Mobile (Mobilno telefoniranje)**.
6. Odaberite **Clear Deleted Messages (Ukloni izbrisane poruke)**.
7. Odaberite **Add (Dodaj)**.
8. Odaberite **OK**.

7.5. Radnje za gumbе, pametni gumbi i obrasci za gumbе

Ako znate kakve sve vrste gumba postoje te kako ih napraviti ili urediti, lakše ćete izvući pun potencijal Communicatora
5. Nakon što ste izradili gumb, u ovom ćemo vam odjeljku objasniti kako da gumb IZVRŠAVA razne funkcije.

7.5.1. Radnje za gumbе (Button Actions)

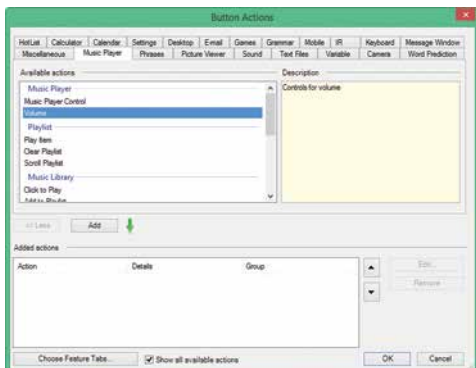
Kada želite da gumb **nešto** napravi, poput pisanja ili izgovaranja poruke, prijelaza na drugu stranicu ili pokretanja drugog programa – ili još mnogo toga – to je obično moguće učiniti tako da se gumbu pridoda neka **radnja**.

1. Učinite desni klik stojeći na odabranom gumbu.
2. Odaberite **Button Actions (Radnje za gumbе)**, a to će otvoriti prozor sa svim dostupnim radnjama. Odvojite dovoljno vremena da pogledate različita polja i neke od radnji koje gumb može izvesti!
Na primjer, pomoću gumba možete smanjiti glasnoću računala.
3. Odaberite polje **Music Player (Program za slušanje glazbe)**.
4. Odaberite **Volume (Glasnoća)**.

Objašnjenje radnje nalazi se s desne strane.

5. Odaberite **Add (Dodaj)**.
To će otvoriti prozor gdje možete odlučiti koliko smanjiti ili pojačati glasnoću.

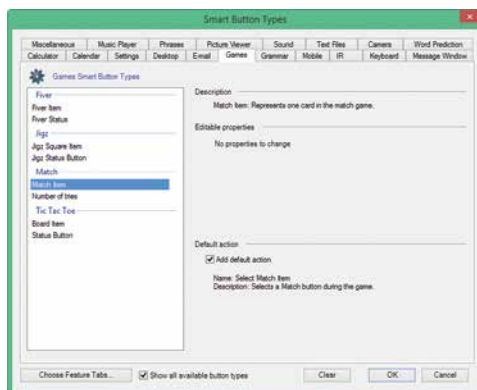
Jednome gumbu možete **dodati nekoliko radnji** i upravljati **redoslijedom** kojim se pojavljuju pomoću strelica (gore/dolje) koje se nalaze s desne strane prozora Added Actions (Pridodane radnje).

7.5.2. Pametni gumbi (Smart Buttons)

Pametni gumbi su gumbi s **dodatnim funkcijama** koji su za vas unaprijed programirani. Na primjer, ako radite igru spajanja, možete stvoriti gumb koji **već** zna kako provjeriti jesu li dva odgovarajuća gumba izabrana jedan za drugim. To se postiže korištenjem gotovih pametnih gumbi, a jedan od njih je i gumb „Match Item“ („Spoji par“).

Da biste napravili pametni gumb

1. Napravite desni klik na gumb i odaberite **Smart Button Type (Tip pametnog gumba)**.
2. Odaberite svoj gumb, zatim alat (Smart Button Types and Actions – Pametni gumbi, tipovi i radnje), a zatim odaberite **Change (Promijeni)**.
3. Odaberite polje **Games (Igre)**.
4. Odaberite **Match Item (Spoji par)**.

5. Odaberite **OK**.
Vaš je gumb sada postao pametni gumb – sadržava puno informacija, ali jako ga je jednostavno napraviti!

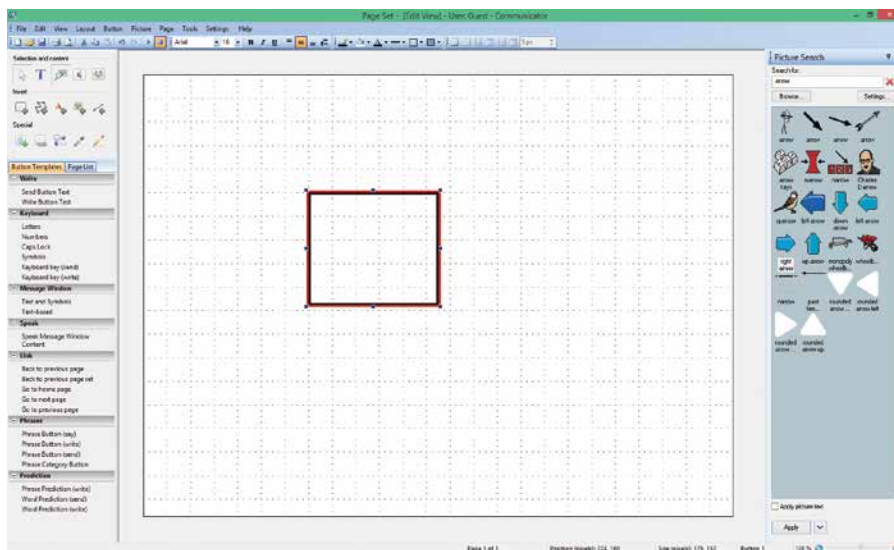
Pažljivo proučite različita polja i neke od pametnih gumba koje možete napraviti!

7.5.3. Obrasci za gumb (Button Templates)

Neke često korištene radnje za gumb i pametni gumbi unaprijed su napravljeni za vas i dostupni su na popisu obrazaca za gumb (Button Templates).

Da biste koristili Obrazac za gumb (Button Template)

1. Odaberite neki gumb. Prije nego što ga odaberete, provjerite je li uključen alat (Select – Odaberi).
2. Na popisu **Button Templates (Obrasci za gumb)**

odaberite obrazac koji želite iskoristiti (na primjer, Write Button Text – šalje tekst u prozor za poruke). Pri odabiru mnogih obrazaca pojavit će se oznaka na gumbu da označi vaš odabir.

3. Da biste podesili svojstva koja su vam na raspolaganju (na primjer, hoćete li poslati tekst na neki gumb ili drukčiju poruku u prozor za poruke), dvaput kliknite na gumb.
4. Odaberite radnju koju ste primijenili.
5. Odaberite **Properties (Svojstva)**.

Ako ovdje ima svojstava koja se mogu podesiti, otvorit će se novi prozor s dodatnim opcijama.

7.6. Obilježavanje aktivnih mjesta

Kod obilježavanja aktivnih mjesta, gumbi se mogu kreirati oko željenih područja na fotografiji. Gumbi se naprave u obliku objekta na slici. Pri odabiru takvog gumba može se reproducirati poruka. Ovo je sjajan način za izradu interaktivnih fotografija, albuma ili knjiga s pričama.

1. Stvorite novu stranicu i odaberite **Freehand Page for Screen (Slobodno iscrtana stranica za ekran)**.
2. Odaberite **Page/Page Properties/Background tab (Stranica/Svojstva stranice/Pozadinsko polje)**.
3. **Pronađite fotografiju (Browse)** koju želite iskoristiti. Kada ste odabrali fotografiju, ona će se pretvoriti u pozadinu na koju možete smjestiti gumb.
4. Odaberite **Polygon Tool (Alat za mnogokute)**, a zatim „crtajte“ oko željenih objekata na slici. Kliknite na nekoliko točaka oko svakog objekta i tako ćete stvoriti oblik gumba po svom izboru. Dvoklikom dovršite lik.
5. Da bi gumbi bili **prozirni** i da bi se objekt vidio na slici, idite na **Button appearance Tools (Alati za izgled gumba)** i odaberite **transparent (prozirno)** za boju pozadine. Pomoću ovih alata možete mijenjati i debljinu i boju obruba.
6. Da biste gumbu pridodali **poruku**, najprije **odaberite gumb** za koji želite da reproducira poruku. Zatim odaberite **Sound Tool (Zvučni alati)**.
7. Ovdje možete izabrati hoćete li koristiti **sintetizirani govor, snimljeni zvuk** ili **zvučnu datoteku**. Odavde možete i upravljati datotekama snimljenih zvukova i **auditivnim stimulansima**.

Ako odaberete **sintetizirani govor**, izgovorit će se tekst napisan na gumbu. Ovamo možete unijeti i neku drugu **poruku** tako da označite potvrdni kvadratić **Speak this Text (Izgovori ovaj tekst)** i napišete svoju poruku. Ako odaberete **Recorded sound (Snimljeni zvuk)**, Tobiijev Communicator će potražiti snimljeni zvuk istog imena kao i tekst na gumbu. Ako ne postoji odgovarajući snimljeni zvuk, može se prebaciti na sintetizirani govor, što će se pokazati oznakom u odgovarajućem potvrdnom kvadratiću.

Možete i **potražiti (Browse)** audio datoteku koju želite da gumb reproducira.

8. Da biste napravili drugu stranicu, idite na **Page/New Page (Stranica/Nova stranica)**.
9. Ponovite korake **2 i 3** da biste pridodali drugu sliku kao pozadinsku.
10. Ponovite korake **4 do 7** da biste dodali gumbe, poruku i zvuk.
11. Ponovite korak 8 da biste pridodali stranice setu stranica.
12. **Vratite se** na prvu stranicu i **stvorite gumb** koji će biti poveznica na drugu stranicu. U ovom primjeru to je zeleni gumb u obliku strelice koji svojim oblikom daje naslutiti da **vodi** na novu stranicu.
13. Odaberite novi gumb, zatim Link Tool/Go to **Page/Select** (Alat za veze/Idi na **stranicu/Odaberi**), odaberite drugu stranicu, a zatim odaberite **OK**. Na drugoj stranici htjet ćete napraviti gumb koji vas vraća na prvu stranicu. Gumb za povezivanje možete kopirati i zalijepiti na drugu stranicu. Ovoga bi puta gumb trebao voditi na prvu stranicu.

Detaljnije informacije o navigaciji i povezivanju stranica potražite u odjeljku *7.4. Navigacija i povezivanje stranica*.
14. Da biste **spremili** sve učinjene promjene, odaberite **File/Save as (Datoteka/Spremi kao)** ili ikonu za spremanje. Obično ćete biti potaknuti da spremite ovaj set stranica u **My Page Sets (Moji setovi stranica)**. Ako spremite svoje setove stranica ovamo, pojavit će se u polju My Page Sets (Moji setovi stranica), u polju **View Ready-Made Pages (Pogledaj gotove stranice)** na stranici dobrodošlice.

Podrška za korisnike Tobii Dynavox uređaja

Online podrška

Potražite web stranicu s informacijama o svom uređaju. Ondje ćete naći najnovije informacije o mogućim problemima te savjete vezane za uređaj. Stranice podrške potražite na adresi: www.TobiiDynavox.com ili www.myTobiiDynavox.com

Kontaktirajte svog distributera

Za sva pitanja o proizvodu i probleme s njime, kontaktirajte svog distributera za Tobii Dynavox proizvode. Oni najbolje poznaju vaše osobne postavke i najbolje će vam pomoći savjetima i podukom. Informacije o distributerima potražite na stranici: www.TobiiDynavox.com/contact